

ISSN 1899-864X

9 771 899 86 400 4

REDAKCJA
tel. 662 061 331**ODWIEDŹ NASZ PORTAL**GOLUB-CGD.PL**Bieżące informacje**
z regionu
pod Twoją ręką**Żwirownia Podzamek Golubski**

- Sprzedaż kruszywa na utwardzenie dróg, placów, podwórek,
- Sprzedaż ziemi ogrodowej,
- Usługi ładowarką,
- koparko-ładowarką, transport itp.

tel. 692 476 662

OGŁOSZENIE

POWIAT**Bomba w zakładzie?**

str. 3 - Aktualności

CZWARTEK

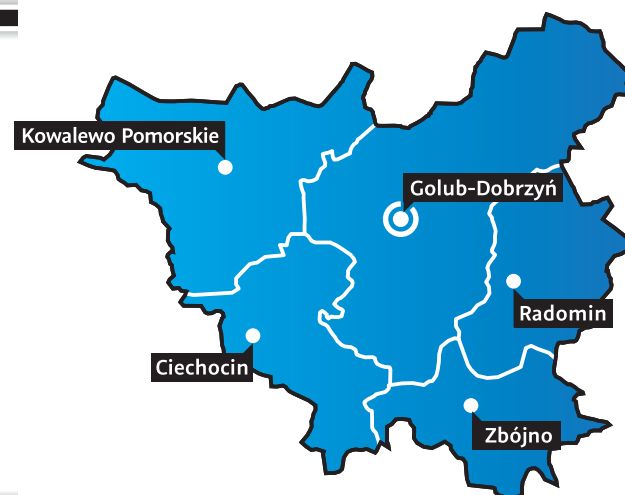
28 LISTOPADA 2024

ISSN: 1899-864X

2,99 zł

w tym 5% VAT

nr 48/2024 (837)

CGD**TYGODNIK REGIONU GOLUBSKO-DOBRZYŃSKIEGO**

Potrzebna pomoc dla pogorzalców

GMINA GOLUB-DOBRZYŃ ▶ W środę (20 listopada) wieczorem w Sokołowie wybuchł pożar. W wyniku tragicznego zdarzenia połowa budynku została całkowicie zniszczona i spalona. Rodzina licząca cztery osoby straciła dach nad głową i większość dobytku

Zbliża się zima, a rodzina z Sokołowa nie ma możliwości samodzielnie odbudować dom w tak krótkim czasie. Pilnie potrzebne są materiały budowlane i wsparcie w wykonaniu podstawowych prac. Powstała specjalna zbiórka pieniędzy, aby pomóc pogorzalcóm. Wsparcie można przekazać przez stronę zrzutka.pl. Informacje dostępne są na profilu Gminy Golub-Dobrzyń, na Facebooku.

Cel zbiórki to 50 tysięcy złotych, które pomogą rodzinie wrócić do częściowo sprawnego domu i godnych warunków życia. Środki zostaną przeznaczone na: odbudowę podłóg i sufitów, zakup niezbędnych mebli kuchennych, przywrócenie kuchni do użytku, podstawowy sprzęt AGD, umożliwiając codzienne funkcjonowanie.

– To, co spotkało nas w ten tragiczny wieczór, zmieniło na-

szę życie w ciągu kilku chwil – mówią członkowie poszkodowanej rodziny. – Straciliśmy nie tylko dom, ale i poczucie bezpieczeństwa. Jesteśmy jednak pełni nadziei, że dzięki waszej pomocy uda nam się odbudować nasze życie i wrócić do normalności. Dziękujemy z całego serca za każdą złotówkę i gest wsparcia.

Opr. (Szyw)
fot. zrzutka.pl

Golub-Dobrzyń

Troje stypendystów premiera

Uczniowie szkół ponadpodstawowych z powiatu golubsko-dobrzyńskiego otrzymali stypendia Prezesa Rady Ministrów.

W poniedziałek (25 listopada) w auli Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu odbyła się uroczystość wręczenia dyplomów stypendystom Prezesa Rady Ministrów. Stypendium przyznaje się uczniowi, który otrzymał promocję z wyróżnieniem, uzyskując przy tym najwyższą w danej szkole średnią ocen lub wykazuje szczególne uzdolnienia w co najmniej jednej dziedzinie wiedzy, uzyskując w niej najwyższe wyniki, a w pozostałych dziedzinach wiedzy wyniki co najmniej dobre.

Stypendium Prezesa Rady Ministrów przyznaje się jednemu uczniowi danej szkoły na okres od września do czerwca w danym roku szkolnym. Dyplomy wręczono przez wicewojewodę kujawsko-pomorskiego Michała Koniuchę w asyście kujawsko-pomorskiego kuratora oświaty Grażyny Dzie-

dzic otrzymało 3 uczniów szkół ponadpodstawowych z powiatu golubsko-dobrzyńskiego.

Wyróżnienia otrzymali: Igor Koncicki – uczeń Zespołu Szkół nr 1 im. Anny Wazówny w Golubiu-Dobrzyniu, Michalina Górecka – uczennica Zespołu Szkół nr 2 w Golubiu-Dobrzyniu oraz Dorian Cybulski – uczeń Zespołu Szkół w Kowalewie Pomorskim.

Stypendystom towarzyszyli: wicestarosta golubsko-dobrzyński Zbigniew Warnel, dyrektor Zespołu Szkół nr 1 im. Anny Wazówny w Golubiu-Dobrzyniu Piotr Wiśniewski, wicedyrektor Zespołu Szkół nr 2 w Golubiu-Dobrzyniu Rafał Szykiewicz oraz dyrektor Zespołu Szkół w Kowalewie Pomorskim Joanna Graczyk-Sobiechowska.

(Szyw), fot. SP

Sprawdzają pustostany

POWIAT ➤ W związku z rozpoczęciem okresu niskich temperatur policjanci od początku listopada prowadzą działania „Zima 2024/2025”. Mundurowi podczas każdej służby kontrolują miejsca, w których mogą przebywać osoby zagrożone wychłodzeniem organizmu

Policjanci od początku listopada regularnie sprawdzają pustostany, dworce, klatki schodowe, parki miejskie, altany oraz inne miejsca, gdzie mogą przebywać osoby, które są nieporadne życiowo oraz zagrożone wychłodzeniem. W tym okresie mundurowi zwracają uwagę na osoby znajdujące się pod wpływem alkoholu. Spadek temperatury poniżej zera, wiatr, a wkrótce opady śnie-

gu dla osób nieposiadających miejsca zamieszkania czy będących pod wpływem alkoholu może stanowić niebezpieczeństwo nie tylko dla zdrowia, ale także dla życia.

– Apelujemy do wszystkich mieszkańców powiatu, nie bądźmy obojętni i informujmy o każdej zauważonej osobie leżącej, siedzącej na ziemi, ławce, przystanku, która mogłaby być narażona na zamarznięcie,

wyziębienie lub w sytuacji zagrożającej życiu – mówią policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Golubiu-Dobrzyniu.

Funkcjonariusze przypominają o Krajowej Mapie Zagrożeń Bezpieczeństwa, która w swoim katalogu potencjalnych zagrożeń ma kategorię „Osoba bezdomna wymagająca pomocy”. Zachęcamy do korzystania z tej aplikacji.

Opr. (Szyw), fot. KPP

Golub-Dobrzyń

Policjant mistrzem Polski

Aspirant sztabowy Piotr Kazaniecki z Komendy Powiatowej Policji w Golubiu-Dobrzyniu został mistrzem Polski w brazylijskim Jiu-Jitsu.

Aspirant sztabowy Piotr Kazaniecki z powodzeniem łączy służbę w niebieskim mundurze ze swoją sportową pasją, jaką jest brazylijskie Jiu-Jitsu. Mundurowy na co dzień jest dzielnicowym Posterunku Policji w Kowalewie Pomorskim. Służbę rozpoczął 20 lat temu w ogniu patrolowo-interwencyjnym, później został dzielnicowym w Golubiu-Dobrzyniu i jest nim do dzisiaj. Od 2012 roku służy w Kowalewie Pomorskim.

Piotr Kazaniecki ze sportem jest związany od 15. roku życia, kiedy zaczął trenować w klubie AZS Toruń wioślarstwo. Po studiach na Akademii Wychowania Fizycznego w Gorzowie Wielkopolskim zakończył jednak swoją przygodę z tą aktywnością. Kolejnym odkryciem sportowym było kolarstwo amatorskie MTB, które uprawiał, będąc również w mundurze. Od 2023 roku do chwili obecnej policjant próbuje swoich sił, trenując brazylijskie Jiu-Jitsu.

Aspirant w tym roku, w maju odważył się pierwszy raz wystartować w zawodach o „XXI Puchar

Polski w Brazylijskim Jiu-Jitsu” w Koninie, w kategorii Masters 3 białe pasy -100,5kg, w przedziale wiekowym od 41 lat. Ku jego zaskoczeniu stanął na najwyższym stopniu podium. W lipcu powtórzył sukces, zdobywając również złoty medal na zawodach w Poznaniu „Summer Open 2024 Gi&No Gi Jiu Jitsu” w tej samej kategorii.

Natomiast w sobotę (16 listopada) rywalizował na „XX Mistrzostwach Polski w Brazylijskim Jiu-Jitsu” w kategorii Masters 4 białe pasy -100,5kg, przedział wiekowy od 46 lat, gdzie zdobył trzeci już w tym roku złoty krążek. Osiągnięty przez Piotra Kazanieckiego sukces to, jak sam mówi, efekt samodyscypliny, wielu godzin na macie, sparingów, ćwiczeń siłowych i odpowiedniej diety.

Policjant jest doskonałym przykładem pokazującym, że pomimo pełnienia służby, a także życia osobistego można spełniać swoje marzenia oraz pasję i czerpać z tego satysfakcję.

Opr. (Szyw), fot. KWP

Wszelkie informacje dotyczące ujawnienia takich osób należy kierować do:

- Komenda Powiatowa Policji w Golubiu-Dobrzyniu tel. +48477549200 lub telefon alarmowy 112,
- Posterunek Policji w Kowalewie Pomorskim tel. +48477549110 oraz +48 602 661 927,
- Miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej działające na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego.

Bomba w zakładzie?

POWIAT ▶ W czwartek (21 listopada) na terenie wytwórni pasz „DE HEUS” Sp. z o.o. w Golubiu-Dobrzyniu odbyły się ćwiczenia obiektowe, mające na celu doskonalenie procedur ewakuacyjnych oraz współpracy służb ratunkowych w przypadku zagrożenia

Scenariusz ćwiczeń zakładał pojawienie się przesyłki, która wzbudziła zaniepokojenie wśród pracowników firmy. Miejszem ćwiczeń była portiernia zakładu, do której dotarła niezidentyfikowana przesyłka. Po jej otrzymaniu pracownicy firmy natychmiast powiadomili kierownika zakładu, który zaalarmował służby ratownicze i zarządził ewakuację pracowników na terenie całego zakładu.

W ćwiczeniach udział wzięły dwa zastępy jednej zmiany służbowej z JRG Golub-Dobrzyń, przedstawiciele Komendy Powia-

towej Policji w Golubiu-Dobrzyniu oraz służby BHP i ppoż. działającej na terenie zakładu.

– Kluczowym elementem ćwiczeń była efektywna współpraca pomiędzy strażą pożarną i policją, które wspólnie podejmowały działania w zakresie rozpoznania przesyłki niebezpiecznej, zabezpieczenia miejsca zagrożenia, wyznaczenia strefy niebezpiecznej oraz zarządzania ewakuacją – opowiada młodszy brygadier Dawid Tarkowski, zastępca komendanta powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Golubiu-Dobrzyniu. – Dzięki

doskonałej koordynacji działań obu służb cały proces przebiegł sprawnie i skutecznie.

Komendant powiatowy PSP w Golubiu-Dobrzyniu wraz z zastępcą oraz zastępcą komendanta powiatowego policji na bieżąco obserwowali przebieg działań i analizowali efektywność współpracy między służbami. Końcowym elementem ćwiczeń było ich podsumowanie w obecności przedstawicieli służb i pracowników wytwórni.

(Szyw)
fot. PSP

Golub-Dobrzyń

Samorządy wspólnie z Toruniem

W Starostwie Powiatowym w Golubiu-Dobrzyniu odbyło się spotkanie przedstawicieli samorządów z powiatu, które wchodzi w skład Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia.

We wtorek (19 listopada) w Starostwie Powiatowym w Golubiu-Dobrzyniu na prośbę dyrektora Biura Stowarzyszenia Miejski Obszar Funkcjonalny Torunia Mai Lewandowskiej-

Robak zorganizowano spotkanie członków z terenu powiatu golubsko-dobrzyńskiego. W spotkaniu uczestniczył starosta golubsko-dobrzyński Jacek Foksiński, burmistrz Kowale-

wa Pomorskiego Jacek Żurawski, wójt gminy Radomin Piotr Wolski, sekretarz gminy Zbójno Tomasz Smoliński, sekretarz miasta Golubia-Dobrzynia Agnieszka Matyjasik oraz koordynatorzy gminni.

Podczas spotkania pracownicy biura stowarzyszenia przedstawili plany zmian roli Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia w kontekście tworzonej na poziomie krajowym koncepcji rozwojowych, a także omówiono sprawy organizacyjne związane ze zbliżającym się VIII Walnym Zebraniem Członków Stowarzyszenia MOFT.

(Szyw), fot. SP

Powiat

LGD przygotowuje się do strategii

Członkowie Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Dolina Drwęcy” przygotowują się do wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2014-2020 oraz na lata 2023-2027.

W środę (20 listopada) odbyło się Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Dolina Drwęcy”. Podczas spotkania podjęto uchwały dotyczące m.in. zatwierdzenia regulaminu organizacyjnego Rady Stowarzyszenia LGD „Dolina Drwęcy” w ramach wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2014-2020 oraz na lata 2023-2027, wprowadze-

nia zmian do Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia na lata 2023-2027, aktualizacji procedury wyboru grantobiorców czy też upoważnienia zarządu stowarzyszenia do wykonywania wszystkich czynności związanych z projektami grantowymi.

(Szyw)
fot. SP/LGD

Powiat

Ćwiczenia w Austrii

W drugiej połowie listopada dwóch strażaków z Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Golubiu-Dobrzyniu wyruszyło do Austrii. Celem wyjazdu są międzynarodowe ćwiczenia pod kryptonimem MODEX HCP 2024, które odbywają się na terytorium Austrii.

Starszy ogniomistrz Łukasz Borkowski oraz ogniomistrz Piotr Błach stanowiący obsadę samochodu specjalnego ciężkiego kontenerowego po odprawie z komendantem powiatowym PSP w Golubiu-Dobrzyniu młodszym brygadierem Witoldem Juszcakiem, zastępcą kome-

danta powiatowego PSP oraz zastępcą dowódcy Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej wyruszyli do pierwszego punktu koncentracji sił i środków w Toruniu, skąd dalej wyruszyli w drogę do kolejnego punktu w Częstochowie.

(Szyw)
Fot. PSP

Szkoła z Dobrej Ziemi

GMINA ZBÓJNO ▶ W miniony wtorek (19 listopada) w Szkole Podstawowej im. Ziemi Dobrzyńskiej w Rużu odbyła się uroczystość z okazji 5. rocznicy nadania imienia szkole

W ramach wydarzenia uczniowie przygotowali bogaty program artystyczny. Po odśpiewaniu hymnu państwowego dyrektor szkoły Barbara Brzezińska powitała zaproszonych gości oraz delegację, a następnie Zbigniew Żuchowski przedstawił sylwetki pierwszych pracowników

Szkoły Powszechnej w Rużu: Antoniego Kossakowskiego – pierwszego kierownika szkoły oraz nauczyciela Leona Donderowicza. Następnie dyrektor szkoły przedstawiła sylwetkę Stanisława Dębowskiego – kierownika szkoły w latach 1945-1949.

Paulina Babyszko przedstawiła

wyniki konkursu na znak graficzny szkoły. Zwyciężyła praca Julii Żuchowskiej (klasa V), a wyróżnienia otrzymali: Wiktoria Michalak (klasa III), Łukasz Błaszkiwicz (klasa VI), Agata Skomra (klasa III), Konrad Grębocki (klasa III). Oprócz nagród za I miejsce oraz wyróżnienia pozo-

stali uczestnicy otrzymali upominki ufundowane przez szkołę oraz Urząd Gminy Zbójno.

W części artystycznej uroczystości swoje wiersze przedstawili Agnieszka Burkwicz z Ruża oraz Grzegorz Maślewski z Ciepienia. Uczniowie z kółka tanecznego z klas

I-III przedstawili układ do melodii „Czerwone Jabłuszko”, a z klas IV-VI taniec ze wstęgami. Uczniowie klasy V odczytali wiersz Jerzego Pietrkiewicza „Pochwała Ziemi Dobrzyńskiej”.

(Szyw), fot. SP Ruże

Golub-Dobrzyń

Rocznik historii

W piątek (22 listopada) na Zamku Golubskim odbyła się promocja I tomu Rocznika Zamku Golubskiego wydanej przez Oddział PTTK w Golubiu-Dobrzyniu oraz Dobrzyńskie Towarzystwo Naukowe pod redakcją prof. Mirosława Krajewskiego.

– Rocznik nie powstałby, gdyby nie praca wielu wybitnych naukowców oraz pasjonatów historii i dobrego pisanego słowa – mówi Stefan Borkowicz, prezes Oddziału PTTK w Golubiu-Dobrzyniu. – Serdecznie

dziękujemy prof. zw. dr hab. Mirosławowi Krajewskiemu, prezesowi Dobrzyńskiego Towarzystwa Naukowego, który trzymał pieczę nad powstawaniem tej interesującej lektury o dziejach Zamku Golubskie-

go. Dziękujemy także całemu kolegium redakcyjnemu, bez którego nie powstałyby tak angażujące i ciekawe treści.

W skład kolegium redakcyjnego rocznika wchodzi: mgr Marek Beyger (ZSAW), mgr inż.

Stefan Borkowicz (ZG), prof. dr hab. Bogdan Buszewski (UMK), Zofia Dziwanowska (USA), dr Andrzej Graczkowski (DTN), prof. dr hab. Mirosław Krajewski (DTN, UKW), mgr Wojciech Kwiatkowski (RPG-D), dr Iwona Mazurkiewicz-Krajewska (SWPW), prof. dr hab. Lidia Smentek (Vanderbilt University, USA), prof. Wiesław Jan Wysocki (UKSW).

W roczniku znalazły się następujące artykuły i materiały: „Osadnictwo na prawie chełmińskim per exemplum Golubia nad Drwęcą” (Łukasz Lenartowicz), „Przyczynek do dziejów pokrzyżackiego zamku w Golubiu nad Drwęcą” (Waldemar Ślesiński), „Luther z Braunschwiku. Od komtura golubskiego do wielkiego mistrza Zakonu Szpitala Najświętszej Marii Panny Domu Niemieckiego” (Marek Beyger), „Życie Anny Wazówny – córki Katarzyny Jagiellonki” (Magdalena Świeńska), „Humanistyczne przymioty i sukcesy Anny Wazówny – starościny golubskiej

i brodnickiej” (Weronika Iwańska), „Znak pamięci o Annie Wazównie” (Barbara Saczko-Bomba), „Polityka wewnętrzna Zygmunta III Wazy” (Adam Szydzik), „Fryderyk Chopin w Golubiu i Oborach. W 200-lecie pobytu (1824 – 2024)” (Mirosław Krajewski), „Szkic z dziejów konspiracji w Golubiu i Dobrzyniu nad Drwęcą w okresie drugiej wojny światowej” (Szymon Wiśniewski), „Szwedzki styl i filozofia życia w II połowie XX wieku i na początku XXI wieku” (Mateusz Rzepkowski), „Pozycja ustrojowa Rzecznika Praw Obywatelskich w systemie władzy w Królestwie Szwecji” (Michalina Kubiak).

Ponadto w roczniku znalazł się dział recenzji i omówień, poezji, komunikatów i prezentacji, kalendarium Oddziału PTTK i informacje o powiecie golubsko-dobrzyńskim. Książka została zaopatrzona w liczne fotografie z archiwum zamku i powiatu (Krzysztof Skrzyniecki).

(red)

OGŁOSZENIE

Podziękowanie

Dla całego personelu oddziału wewnętrznego w Golubiu-Dobrzyniu na czele z lekarzem Łukaszem Olszewskim za opiekę nad moją mamą Bożeną Pipczyńską, oraz zespołowi ratownictwa medycznego w szczególności Łukaszowi Kowalenko

Sklada

Syn Piotr

Seniorzy muszą być świadomi swojej siły

REGION ▶ Członkowie regionalnej Rady Seniorów III kadencji odebrali w czwartek (14 listopada) z rąk przewodniczącej sejmiku województwa Elżbiety Piniewskiej akty powołania w skład tego ważnego z punktu widzenia kreowania regionalnej polityki społecznej gremium

– Starzenie się społeczeństwa, pochodna poprawy poziomu życia i powszechnej służby zdrowia, to jeden z pożądanych efektów rozwoju cywilizacji. Ale skoro odsetek osób starszych w społeczeństwie wzrasta, mamy jako samorząd województwa określone obowiązki w dziedzinie polityki społecznej. W imieniu marszałka województwa zapewniam, że myślimy o was, kiedy tworzymy tak zwaną politykę senioralną. Muszą być państwo świadomi swojej siły! – mówiła otwierając spotkanie przewodnicząca Elżbieta Piniewska. Podkreśliła, że naszą ofertę w tej dziedzinie adresujemy zarówno do seniorów aktywnych, jak i do tych, którzy z różnych względów musieli z tej aktywności zrezygnować.

– Polityka senioralna jest ważnym elementem naszej polityki społecznej. Dlatego tak ważne jest, by do ciała, które wspiera samorząd województwa w kreowaniu tej polityki, trafiły nie tylko osoby kompetentne,

Pierwsze posiedzenie nowej regionalnej Rady Seniorów, fot. Szymon Zdziebło/tarantoga dla UMWKP

ale też empatyczne i pełne zaufania. Seniorzy stanowią obecnie 26 procent społeczeństwa, nic więc dziwnego, że tej grupie dedykujemy specjalnie dla niej przygotowane rozwiązania i propozycje – podkreśla marszałek Piotr Całbecki.

W powołanej uchwale zarządu województwa Kujawsko-Pomorskiej Wojewódzkiej

Radzie Seniorów III kadencji zasiada siedemnaście osób – to przedstawiciele środowisk senioralnych oraz struktur działających na rzecz osób starszych. Kadencja rady jest pięcioletnia, zasiadające w niej osoby nie otrzymują wynagrodzenia.

Skład rady: Renata Bolka ze Stowarzyszenia Partnerstwo dla Krajny i Pałuk; Lidia Chmielew-

ska z Grudziądzkiej Rady Seniorów; Izabela Drozd z Włocławskiej Rady Seniorów; Ireneusz Frelichowski z Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Seniora w Bydgoszczy; Genowefa Lewandowska z Gminnej Rady Seniorów w Łubiance w pow. toruńskim; Ewa Kołodziejczak z Miejskiej Radzie Seniorów w Inowrocławiu; Stanisław Krysiński z Fun-

dacji Gospodarczej Pro Europa; Eugeniusz Lala ze Stowarzyszenia Polskich Artylerzystów; Teresa Lewandowska ze Stowarzyszenia Klub Seniora Sami Swoi w Świerczynkach w pow. toruńskim; Marcin Orłowski z Regionu Toruńsko-Włocławskiego NSZZ Solidarność; Hanna Osińska z Toruńskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku; Alina Strzelczyk z Uniwersytetu Trzeciego Wieku przy WSG w Bydgoszczy (Filia Pakość); Barbara Sosnowska z Klubu Seniora Grabina w Koronowie w pow. bydgoskim; Henryk Szczepański z Gminnej Rady Seniorów w Barcinie w pow. żnińskim; Wiesława Taranowska ze Stowarzyszenia Nasza Ostoja w Ciechocinku; Ewa Zbelicka z Artystycznego Uniwersytetu III Wieku Agora Nestora Miejskiego Centrum Kultury w Bydgoszczy; Krystyna Żejmo-Wysocka, dyrektor Departamentu Spraw Społecznych i Zdrowia w Urzędzie Marszałkowskim.

(artykuł sponsorowany)

Region

Kuźnia pływackich talentów

Dzięki marszałkowskiemu programowi „Umiem pływać” dzieci z regionu zdobywają umiejętności pływackie. W tegorocznej edycji aż 5500 dzieci z 50 gmin uczestniczy w zajęciach na basenach, ucząc się od doświadczonych instruktorów. To nie tylko sport, ale także inwestycja w zdrowie i bezpieczeństwo młodych pływaków, którzy z każdą lekcją zdobywają nowe umiejętności.

– „Umiem pływać” to jeden z czterech Programów Sportu Powszechnego współfinansowanych przez samorząd województwa. Jestem przekonany, że za sprawą tego projektu coraz więcej dzieci w naszym regionie może bezpiecznie spędzać czas nad wodą – mówi marszałek Piotr Całbecki.

Program „Umiem pływać” jest przeznaczony dla uczniów klas 1-3 szkół podstawowych, jego celem jest nauka pływania początkujących oraz doskonalenie umiejętności dzieci, które już opanowały podstawy. W trakcie zajęć kursanci poznają zasady bezpiecznego korzystania z kąpielisk oraz reagowania w sytuacjach zagrożenia. Spotkania odbywają się na krytych pływalniach i prowadzone są przez wykwalifikowanych

Fot. Mikołaj Kuras dla UMWKP

trenerów oraz instruktorów. Kurs obejmuje 20 godzin zajęć, organizowanych z częstotliwością do 2 spotkań tygodniowo w grupach liczących maksymalnie 15 dzieci. Na zakończenie kursu uczestnicy przystępują do egzaminu, który potwierdza nabyte umiejętności.

Na dofinansowanie nauki pływania wśród dzieci samorząd województwa w tym roku przeznaczył 350 tysięcy złotych. Za realizację projektu odpowiada Kujawsko-Pomorski Związek Pływacki. Lista gmin uczestniczących w programie „Umiem

pływać” oraz lista koordynatorów programu w poszczególnych gminach dostępna jest na kujawsko-pomorskie.pl.

Program w liczbach: 10 lat – czas trwania programu; 5500 dzieci – liczba uczestników tegorocznej edycji; 50 gmin – liczba

gmin uczestniczących w tej edycji programu; 10 klubów sportowych – liczba klubów współpracujących w tym roku; 20 godzin kursu – czas trwania jednego kursu; 15 dzieci w grupie – maksymalna liczba dzieci w grupie; 350 tysięcy złotych – kwota przeznaczona w tym roku na realizację programu.

Program jest współrealizowany przez Urząd Marszałkowski, Ministerstwo Sportu i Turystyki oraz lokalne gminy i kluby sportowe. Oprócz „Umiem pływać” samorząd województwa prowadzi również programy takie jak „Kujawsko-pomorskie szkoły kolarskie”, „Lekkoatletyka dla każdego” oraz „Przedszkolna akademia żywności”.

(artykuł sponsorowany)

Oddział PTTK ma już 60 lat

GOLUB-DOBRZYŃ ▶ W sobotę (23 listopada) na Zamku Golubskim zorganizowano uroczyste obchody 60-lecia Oddziału Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego im. Zygmunta Kwiatkowskiego w Golubiu-Dobrzyniu

Przybyłych gości – pośła na Sejm RP Piotra Kowala, przedstawicieli samorządu województwa, powiatu oraz gmin, instytucji, służb współpracujących z PTKK, władz centralnych PTTK – sekretarz generalny Zarządu Głównego PTTK Jacek Treichel, przywitał prezes Oddziału PTTK w Golubiu-Dobrzyniu Stefan Borkowicz. Uroczystość rozpoczęła się pokazem Chorągwi Husarskiej Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Otwarto gabinet dawnego kasztelana ś.p. Zygmunta Kwiatkowskiego, a także odsłonięto popiersie Fryderyka Chopina w Komnacie

Dzień Utraconych.

Z okazji rocznicy o historii Oddziału PTTK opowiedział lokalny historyk Szymon Wiśniewski, który przygotował również specjalną wystawę poświęconą działalności oddziału w latach 1964-2024 (dostępna do zwiedzania na zamku). Podczas obchodów wręczono liczne odznaczenia, medale i podziękowania. Odznaki PTTK otrzymali: Tomasz Paprocki (złota), Andrzej Budny, Tadeusz Białucha, Jolanta Kwiecień, Teresa Miciak (wszyscy brązowa).

Z okazji jubileuszu wręczono również pamiątkowe medale

60-lecia Oddziału PTTK w Golubiu-Dobrzyniu. W pierwszej kolejności otrzymali je najstarsi działacze PTTK, w tym między innymi obecny na sali Edward Bartkowski, który w 1964 roku został wiceprezesem Oddziału PTTK w Golubiu-Dobrzyniu. Następnie wyróżnienia otrzymali przedstawiciele samorządu, instytucji, pracownicy zamku, działacze oddziału.

Na zakończenie uroczystości zaśpiewali i zagrali Milena Murawska oraz Marcin Mackiewicz.

Tekst i fot. (Szyw) oraz fot. Zamek Golubski

OGŁOSZENIE

Firma Istrail z Golubia-Dobrzynia poszukuje profesjonalnej, niedużej firmy ogólnobudowlanej do nawiązania stałej współpracy w zakresie realizacji projektów budowlanych, remontowych, inwestycyjnych oraz drobnych prac

Wymagania:

- doświadczenie w branży budowlanej
- znajomość przepisów i norm budowlanych
- solidność, terminowość w realizacji zleceń
- elastyczność w podejściu do realizacji różnych projektów

Oferujemy:

- długoterminową współpracę przy różnych projektach budowlanych
- atrakcyjne warunki współpracy

Zainteresowane firmy prosimy o kontakt pod adresem email:

jzielinska@istrail.pl

lub telefonicznie pod numerem:

664 179 840

Zapraszają na Bieg Mikołajkowy

GMINA ZBÓJNO ▶ Bieg Mikołajkowy w gminie Zbójno to już tradycja. Kolejna edycja o charakterze charytatywnym odbędzie się 7 grudnia przy Zespole Szkół w Zbójnie

– Zapraszamy biegaczy, kolarzy... wszystkich, którzy chcą dołożyć cegiełkę do naszej zbiórki, na piękną urokliwą 5-kilometrową trasę. Wydarzenie

nie dedykowane jest seniorom, a pieniądze zebrane podczas imprezy, w tym z wpisowego, pozwolą zakupić im paczki świąteczne – podaje Urząd

Gminy Zbójno, organizator imprezy.

Regulamin biegu oraz link do zapisów na: www.chiptiming.pl/pl/zawody_szczegoly/III-Bieg-Mikolajkowy.

Bieg odbędzie się w sobotę 7 grudnia od godz. 13.00. Najpierw będzie otwarcie zawodów, potem rozgrzewka, około 13.30 start konkurencji, około 15.00 rozdanie nagród. Biuro zawodów czynne będzie od 11.30. Zarówno bieg jak i marsz NW odbędą się na dystansie 5 km, trasą asfaltową. Pomiar czasu dokonywany będzie elektronicznie, za pomocą chipów w biegu na 5 km i NW. Chip należy odebrać przy rejestracji/weryfikacji w biurze zawodów, następnie umieścić w sznurowadłach buta bądź na wysokości kostki. Po biegu należy wydany chip zwrócić do stanowiska firmy obsługującej pomiar czasu.

W zawodach może wystartować każdy, kto w dniu zawodów ma ukończone 16 lat.

Każdy zawodnik zobowiązany jest do podpisania oświadczenia o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w biegu, które będzie dostępne w biurze zawodów. Każdy zobowiązuje się do uiszczenia w terminie opłaty startowej. Osoby poniżej 18. roku życia zobowiązane są do przedstawienia pisemnego oświadczenia, zgody osoby pełnoletniej, rodzica lub opiekuna prawnego.

Zawodnicy rejestrują się poprzez formularz zapisów online na stronie www.chiptiming.pl, gdzie dokonują opłaty startowej drogą elektroniczną. Opłata raz uiszczona nie podlega zwrotowi. Zawodnicy niezarejestrowani online, a także zarejestrowani online lecz nieopłacony drogą elektroniczną do dnia 05.12.2024 r. uiszczają opłatę startową w biurze zawodów (pod warunkiem wolnych miejsc). Opłata dla uczestników biegu na 5 km, nordic walking w wysokości 60 zł płatna od 16

listopada do 5 grudnia 2024 r. Opłata w dniu zawodów wynosi 80 zł.

Pakiet startowy obejmuje: numer startowy, chip, napoje, ciepły posiłek, opiekę medyczną, szatnię w SP Zbójno, medal okolicznościowy, mikołajową niespodziankę. Będą nagrody w kategoriach wiekowych kobiet i mężczyzn. W trakcie zawodów na terenie Zespołu Szkół w Zbójnie odbędą się biegi dziecięce. Długość tych biegów będzie dostosowana dla każdej grupy wiekowej oraz do możliwości wyznaczenia trasy na terenie obiektu. Do startu w nim zostaną dopuszczone wszystkie dzieci, których rodzice zgłoszą się do biura zawodów i wypełnią pisemną zgodę o starcie dziecka w biegach. Każde dziecko otrzyma medal pamiątkowy.

Dodatkowe informacje można uzyskać pod numerem tel. 790 209 024.

(artykuł sponsorowany)

Gmina Zbójno

Już wkrótce jarmark świąteczny

II Jarmark Bożonarodzeniowy w Oborach odbędzie się już 15 grudnia 2024 r. na Rynečku Oborskim przy Placu Zabaw. Zapraszamy całą rodzinę!

Między 14.00, a 17.00 będzie można odwiedzić Wioskę Świętego Mikołaja, pobawić się z gadającym lustrem i sfilmować się w ruchomej video budce. Te atrakcje zaczną się już o 13.00 i skończą, gdy wyjdzie ostatni gość. W programie także: warsztaty tworzenia bombek prowadzone przez Bajeczny Świat (świetlica wiejska w Oborach); kolędy i piosenki świąteczne w wykonaniu uczniów

gminnych szkół.

Zmarzniętych ogrzeje ognisko, głodnych nakarmi Koło Gospodyń Wiejskich, a spragnieni będą mogli napić się pysznej, gorącej kawy i grzanego wina lub ciepłego napoju na stoisku Klubu Młodzieżowego UL. Uczniowie Szkoły Podstawowej w Kłonowie zaproponują kupno stroików świątecznych.

– Przez cały czas jarmarku

czynne będą stragany, a na jednym z nich Stoisko Dobroczynne. W tym roku zbieramy pieniądze na Seniorów 80+ z gminy Zbójno. III Jarmark Bożonarodzeniowy w Oborach już 15 grudnia! Zapraszamy Lucafiori/Lucafé/Gmina Zbójno i FUNDACJA BONADOMUS. Przybывajcie – zachęcają organizatorzy.

(artykuł sponsorowany)

Wszystko o bł. ks. Jerzym Popiełuszce

GMINA GOLUB-DOBRZYŃ 21 listopada br. w Gałczewie odbył się Regionalny Konkurs Wiedzy pt. „Błogosławiony ks. Jerzy Popiełuszko – patron na dzisiejsze czasy”

Tegoroczną edycję wydarzenia przygotowała Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Gałczewie we współpracy z Parafią pod wezwaniem Św. Michała Archanioła w Lipnicy. Konkurs odbywa się cyklicznie, a jego tematyka zmienia się. W tym roku była to postać bł. ks. Jerzego Popiełuszko, w 40. rocznicę jego męczeńskiej śmierci. Celem wydarzenia było nie tylko upamiętnienie 40. rocznicy śmierci bł. ks. Jerzego

Popiełuszki, ale również propagowanie wartości takich jak prawda, dobro, wolność oraz odpowiedzialność za drugiego człowieka.

– Mówienie o ks. Jerzym Popiełuszce jest ważne z wielu powodów, zarówno historycznych, duchowych jak i społecznych. Jego życie i działalność niosą uniwersalne przesłanie, które może inspirować różne pokolenia – podkreślają organizatorzy z SP w Gałczewie.

W finale wzięło udział 21 uczniów z siedmiu szkół podstawowych: w Nowogrodzie, Węgiersku, Ostrowitem, Wrockach, Lisewie, Gałczewie i Płonnem. Rywalizowali oni w dwóch etapach: pisemnym i ustnym.

Laureaci konkursu: I miejsce: Julia Rumińska, uczennica Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Gałczewie, II miejsce: Zuzia Babyszko, uczennica Szkoły Podstawowej im. Józefa Sołtykiewicza w Wę-

giersku, III miejsce: Martyna Grzędzicka, Szkoła Podstawowa im. św. Jana Pawła II w Lisewie. Wyróżnienie otrzymali: Maksymilian Przyjemski (Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Gałczewie) i Agata Czarnowska (Szkoła Podstawowa im. Komisji Edukacji Narodowej we Wrockach).

Za organizację finału odpowiedzialni byli nauczyciele szkoły podstawowej w Gałczewie: Danuta Traczykowska

i ks. Andrzej Jakielski. Konkurs cieszy się dużym zainteresowaniem i wysokim poziomem przygotowania uczniów. Z roku na rok coraz więcej szkół zgłasza w nim swój udział. Z biegiem czasu z konkursu szkolnego przerodził się w konkurs regionalny. Fundatorem nagród był ks. Andrzej Jakielski – proboszcz Parafii w Lipnicy.

(GM)

fot. nadesłane

Golub-Dobrzyń

Spotkanie autorskie

W czwartek (21 listopada) w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej im. kks. F. K. Malinowskiego w Golubiu-Dobrzyniu odbyło się spotkanie autorskie z Lidią Tasarz, pisarką, autorką książek „Nić Ariadny”, „Cząstka pomarańczy”, „Bez wyjścia”. Przybyło wielu czytelników i sympatyków Jej pióra.

Autorka opowiadała o swojej twórczości, inspiracjach i literaturze w ogóle. Przy kawie i tor-

cie rozwinęła się ciekawa dyskusja, zadawano pytania, można było nabyć książki z autografem

i zrobić sobie pamiątkowe zdjęcie. Moderatorem spotkania była niezawodna czytelniczka Danuta

Sołtys. Podczas rozmowy Lidia Tasarz przyznała, że pracuje nad nową powieścią, której tytuł ro-

boczy brzmi „Ćma”.

(Szyw)

fot. MiBPB

TYGODNIK REGIONALNY

PROGRAM TV: str. 13-19

CZWARTEK 28.11.2024 r.

ROZRYWKA: str. 20

Uczniowie z mistrzami dla niepodległej więcej na str. 21

Prof. Stanisław Roszak i prof. Agnieszka Wieczorek, historycy z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, autorzy książki „Mikołaj Kopernik życie po życiu. Osiemnastowieczne kręgi pamięci”, są laureatami dorocznej Nagrody Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego im. Profesora Stanisława Salmonowicza, przyznawanej za wyróżniającą się walorami naukowymi publikację z dziedziny historii prawa i ustroju, kultury i historii najnowszej. Podczas poniedziałkowego (25 listopada) posiedzenia sejmiku województwa nagrodę wręczył marszałek Piotr Całbecki.

Praca toruńskich naukowców jest opowieścią o osiemnastowiecznej recepcji dzieła i postaci Kopernika. Patronem nagrody jest zmarły w 2022 roku wybitny prawnik i historyk prawa prof. Stanisław Salmonowicz. (Jego pierwszym laureatem jest dr Marcin Owsiniński z Muzeum Stutthof, autor książki na temat niemieckiego obozu zagłady Stutthof.) Dzisiejszym obradom towa-

rzyszyła przygotowana przez prof. Danutę Janicką wystawa „Profesor Stanisław Salmonowicz, historyk, prawnik, humanista”.

Obrady rozpoczęła ceremonia wręczenia nadanych przez ministra sportu i turystyki Odznak Honorowych „Za zasługi dla turystyki”. Ministerialne odznaki odebrali Teresa Buraczewska (Oddział PTTK w Inowrocławiu), Magdalena Doro- ta Kurpinowicz (LGD Bory Tucholskie), Piotr Lenart (szlak krajoznawczo-kulinarny „Niech Cię Zakole” w Dolinie Dolnej Wisły), Jarosław Lisiecki (Oddział Nadgoplański PTTK w Kruszwicy), Piotr Łukiewski (Oddział PTTK im. ks. dr. ppłk. Władysława Łęgi w Grudziądzu) i Leszek Woźniak (z Bydgoskiego Centrum Informacji). Obchodzący 95-lecie

działalności Pałucki Oddział PTTK w Żninie otrzymał nadany przez sejmik województwa Medal Honorowy za Zasługi dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Członek zarządu województwa Marek Wojtkowski, który reprezentował samorząd województwa podczas niedawnego Kongresu Uzdrowisk Polskich w Ciechocinku, przekazał marszałkowi Piotrowi Całbeckiemu odebraną tam w jego imieniu statuetkę Asklepiosa, będącą wyróżnieniem za działania na rzecz rozwoju uzdrowisk i lecznictwa uzdrowiskowego.

Ideę solidaryzmu samorządowego na przykładzie działalności Kujawsko-Pomorskiego Samorządowego Stowarzyszenia Salutaris przedstawił prezes stowarzyszenia

Andrzej Potoczek.

Sejmik przyjął uchwałę określającą zadania samorządu województwa finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w przyszłym roku i zatwierdził projekt regulaminu programu stypendialnego Prymus Pomorza i Kujaw Plus (dokument trafi teraz do konsultacji) oraz nową nazwę wojewódzkiej lecznicy psychiatrycznej w Świeciu (nowa nazwa to Wojewódzki Szpital Zdrowia Psychicznego im. dr. J. Bednarza).

Uchwałę sejmiku rok 2025 został ustanowiony w naszym województwie Rokiem Dzieci i Młodzieży.

Miasto muzeów
więcej na str. 10

Nie łatwo o przejście
więcej na str. 11

Nagrodzono
najlepsze sołectwa i KGW
więcej na str. 12

(red)

Miasto muzeów

TURYSTYKA ➤ Zakopane to szlaki górskie, to spacer Krupówkami, to relaks na Równi Krupowej przy drewnianym napisie Zakopane, ale to także miasto ciekawych wystaw i muzeów oraz miejsc pamięci

Po zwiedzeniu muzeum Kornela Makuszyńskiego czy domu do góry nogami (o których pisaliśmy w poprzednich wydaniach naszego tygodnika) dzisiaj z ulicy Tetmajera idziemy ulicą Piłsudskiego na słynny deptak zakopiański, czyli Krupówki. Tym razem skupimy się nie tyle na ich wystroju, kramach z oscypkami, pochyłonych latarniach i tłumach spacerowiczów, ale na miejscach, które warto zwiedzić, odwiedzić, zobaczyć. Dzieci (ale i dorośli) z domu do góry nogami zwykle kierują się do pobliskiego Muzeum Figur Woskowych, Janosikowego Domu, Papugarni, Magicznego Labiryntu Luster czy Interaktywnej Strefy Gier.

Miłośnicy historii i kultury Podhala powinni przystanąć przy wejściu na deptak przy pomniku Władysława Zamojskiego, który od 1889 roku był właścicielem dóbr Zakopane-Kościelisko i który ma wielkie zasługi w obronie praw do Morskiego Oka, i który zasłużył się doprowadzeniem do Zakopanego linii kolejowej, budową wodociągów, elektryfikacją stolicy Tatr. Pod koniec życia Zamojski przekazał cały swój majątek Fundacji Kórnickiej, a za jej pośrednictwem Polsce.

Jest zapamiętany jako jeden z najwybitniejszych Polaków przełomu XIX i XX wieku. Żył w latach 1853-1924.

Imię Władysława hrabiego Zamojskiego nosi obecnie Miejska Galeria Sztuki w Zakopanem. Jest to jedna z najstarszych galerii w Polsce, której początki sięgają 1911 roku i wystawy 30 artystów. Obecnie galeria prezentuje głównie sztukę współczesną, mieści się przy Krupówkach. Od 1977 roku odbywają się w niej koncerty ka-

meralne. Nie brakuje wystaw, spotkań z artystami.

Najważniejszym dla Zakopanego i Podhala oraz Polski jest niewątpliwie Muzeum Tatrzańskie, położone przy Krupówkach i zlokalizowane w okazałym, pięknym gmachu zaprojektowanym przez samego Stanisława Witkiewicza, słynnego zakopiańskiego twórcy, a opracowanym przez Franciszka Mączyńskiego.

Idea utworzenia muzeum zrodziła się w 1888 roku, w gro-

nie przyjaciół Tytusa Chałubińskiego, kolejnej ważnej dla Zakopanego i Polski postaci, odkrywcy wartości leczniczych stolicy Tatr, miłośnika gór, słynnego warszawskiego medyka. Najpierw, dla uczczenia postaci Tytusa Chałubińskiego jego przyjacieli powołali towarzystwa jego imienia. Najstarsze zbiory muzeum pochodzą z darów, potem gromadzone było rękodzieło. W 1892 roku wybudowana została pierwsza siedziba muzeum, a było

to możliwe dzięki spadkobiercom Chałubińskiego, którzy darowali Towarzystwu parcelę budowlaną. W latach 1913-1920 wybudowano nową siedzibę. W sali na parterze np. wykonana jest tradycyjna zakopiańska chałupa, muzeum przedstawia liczne wystawy i etnograficzne, i przyrodnicze, wystawy własne, projekty edukacyjne. Muzeum współpracuje z innymi słynnymi muzeami, między innymi z międzynarodowym muzeum gór czy muzeami narodowymi.

Oprócz gmachu głównego Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem można zwiedzić także filie muzealne tkj. Willa Koliba, Muzeum Stylu Zakopiańskiego, Muzeum Pałace, Chałupę Gąsieniców Sobczaków, Galerię Władysława Hasióra. Możliwy jest nawet zakup jednego biletu do muzeum i jego filii: całoniedziowego lub tygodniowego.

W pobliżu Muzeum Tatrzańskie im. Tytusa Chałubińskiego na Krupówkach wzrok przyciąga piękny, okazały, stylowy budynek zakopiańskiego Technikum Budowlanego, a więc szkoły kształcącej wybitne kadry budownictwa stylu góralskiego od 1876 roku.

Tekst i fot.
Lidia Jagielska

Nie łatwo o przejście

PRAWO ➤ W najbliższym czasie zmianie ulegnie prawo o ubezpieczeniu społecznym rolników. Wśród zapytań, które kierowały do zmian w prawie związki rolnicze, było to o możliwość płacenia KRUS przez rolników pracujących także na etat. Na razie to raczej niemożliwe

Wielu jest w naszym kraju rolników, którzy dorabiają na co dzień, pracując na etat lub jego część. Ich pracodawcy odprowadzają wówczas składki na ZUS. Ubezpieczony w KRUS może też dorobić na zlecenie, nie więcej jednak niż 2000 zł miesięcznie. Krajowa Rada Izb Rolniczych zapytała rząd o umożliwienie rolnikom ubezpieczonym w ZUS opłacanie składki KRUS. Oto

odpowiedź:

„Obecnie w Polsce jedynie rolnicy posiadają swój własny, odrębny system ubezpieczenia społecznego. Pozostałe grupy społeczno-zawodowe objęte są systemem powszechnym, realizowanym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS). U podstaw takiego podziału leży nie tylko specyfika pracy w gospodarstwie rolnym, ale także spo-

sób finansowania systemu rolnego, który jest w ok. 90% finansowany z budżetu państwa. Z założenia ma on być dostępny tylko dla tych rolników, dla których działalność rolnicza jest jedynym źródłem utrzymania, tj. dla tych, którzy nie mają tytułu do ubezpieczenia powszechnego.”

(pw)

Zwierzęta

Brzydkie zarzuty

Gęsina na świętego Marcina to jedno ze sztandarowych haseł kujawsko-pomorskich hodowców gęsi. Niestety mięso naszych ptaków spotkało się ostatnio z krytyką zza Odry.

Głównym zarzutem Niemców jest to, że część importowanej z Polski gęsiny była ubita jeszcze w 2023 roku. Polska gęsina jest przez to znacznie tańsza od niemieckiej. Można ją kupić już za kilka euro, gdy niemiecka gęsina to wydatek nawet 20 euro za kilogram. Poza tym rozpowszechniane są pogłoski o tym, że gęsi

z Polski są tak duże, ponieważ karmione są metodą stłuszczonej wątroby. Taka technika hodowlana została jednak zakazana 25 lat temu. Zarzutom niemieckim sprzeciwiła się Krajowa Rada Drobiarstwa.

Okres przedświąteczny jest zniwami dla niemieckich hodowców. Gęsina trafia na wigilij-

ne stoły, a jest kupowana często podczas kiermaszów świątecznych. Święto gęsiny w naszym regionie odbyło się 10 i 11 listopada w Przysieku. Co trzecia gęś eksportowana z Polski pochodzi z Kujaw i Pomorza. Pogłowie gęsi wzrosło o 70% w ciągu roku.

(pw)

Uprawy

Importowane tańsze

Ceny nawozów azotowych spadają. Ma to związek z importem tanich nawozów z Rosji i Białorusi. Może się to zmienić, jeśli Unia Europejska na wniosek państw bałtyckich wprowadzi ochronne cła.

Wprowadzenia 30% cła chcą także polskie zakłady produkujące nawozy. Ich produkcja nie znajduje konsumentów, ponieważ dla rolnika różnica 200 zł na tonie między produktem z Polski i Rosji ma zna-

czenie. Sprawia to, że w tym roku z Rosji importowaliśmy niemal 900 tys. ton nawozów. Jesteśmy liderami Unii Europejskiej. Import nawozów z Białorusi wzrósł 13-krotnie. Nowe cła mogą wejść w życie już

od 2025 roku. Jeśli tak się stanie, rolnicy mogą rzucić się do punktów sprzedaży, chcąc zrobić zapas tańszych nawozów.

(pw)

Zwierzęta

Karpie na finiszu

W gospodarstwach rybackich trwa odłów karpia, który trafi na wigilijne stoły. Jak co roku powracają dwa pytania: ile zapłacimy za rybę i czy wciąż będzie sprzedawana żywa?

Ciepłe lato sprawiło, że karpie rosły dobrze i ryby nie drożały. Dyskusja na temat kupowania żywych ryb staje się powoli martwa, ponieważ z roku na rok maleje liczba osób, które karpia zabijają osobiście. Nie ma w tym wielkiego wpływu ekologów. Młodsze pokolenia zwyczajnie nie lubią osobiście zabijać zwierząt.

W naszym regionie istnieje odmiana karpia zwana karpkiem noteckim. Jest on hodowany

w okolicach Ślesina. Ceny karpia są bardzo rozbieżne. W marketach dostaniemy rybę nawet za 16 zł w promocji. Za najlepsze okazy musimy zapłacić nawet 60 zł. W Ślesinie kilogram żywej ryby kosztuje 30 zł.

Obecnie karpie hoduje 850 gospodarstw w kraju. Średnie spożycie karpia na osobę wynosi ok. 0,5 kg na rok. Większość karpia konsumujemy w Boże Narodzenie.

(pw)

Dopłaty

Zmiany w punktacji?

Największy odsetek polskich rolników starających się o dopłaty w ramach ekoschematów wybrał rolnictwo węglowe. Powstać ma także nowy ekoschemat: materiał siewny kategorii elitarny i kwalifikowany.

W ramach ekoschematu rolnictwo węglowe zmienione zostaną punkty przyznawane w praktyce „uproszczone systemy uprawy” oraz „Wymieszanie słomy z glebą”. Staje się tak, ponieważ postanowiono podsumować rok istnienia ekoschematu, gdy możliwe było zobaczenie jego wad.

Proponuje się wprowadzenie zmian polegających na obniżeniu punktacji i zmniejszeniu stawek, które zostały

przyjęte w ramach ekoschematu „Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi” w przypadku praktyki: „Uproszczone systemy uprawy” - zmniejszenie liczby punktów z 4 do 3; „Wymieszanie słomy z glebą” - zmniejszenie liczby punktów z 2 do 1 - ustalili członkowie Komitetu Monitorującego.

(pw)

Wydarzenie

Hodowcy z pytaniami

2 grudnia kilka godzin na doszkolenie mogą poświęcić hodowcy bydła mlecznego. Specjalnie z myślą o nich Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego oraz Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka przygotowali konferencję online pt. „ZIELONKA – KISZONKA – MLEKO”.

Zapisy na konferencję odbywają się internetowo na stronie kpodr.pl. Wśród tematów znajdzie się m.in. szczegółowego objaśnienie ekoschematu „Dobrostan zwierząt” oraz zapoznanie z nowinkami w zakresie żywienia krów i pracy hodowlanej. Spotkanie online rozpocznie się o 10.00 i potrwa 4

godziny. Po każdym z wykładów przewidziano możliwość zadawania pytań. Bardzo ciekawa dla hodowców może być część konferencji pod nazwą „Ekoschemat Dobrostan zwierząt – rolnik pyta, doradca odpowiada”.

(pw)

Nagrodzono najlepsze sołectwa i koła gospodyń

REGION ▶ W czwartek 21 listopada 2024 roku w Osadzie Karbówko w Elgiszewie odbyła się Akademia Żniwna – uroczystość mająca na celu popularyzację wiedzy o obrzędach dożynkowych

W trakcie wydarzenia podsumowano dwa konkursy zorganizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego: „Pomysłowy witacz dożynkowy 2024” oraz „Świetlice wiejskie – co się tutaj dzieje?”. Konkurs „Pomysłowy witacz dożynkowy 2024” skierowany był do wszystkich sołectw z terenu województwa kujawsko-pomorskiego. Polegał na wyłonieniu najbardziej pomysłowego witacza dożynkowego.

Pula nagród wyniosła 10 000 zł, które podzielono następująco: I miejsce – Sołectwo Rak (gmina Skrwilno, powiat rypiński) – 5 000 zł; II miejsce – Sołectwo Gogółkowo (gmina Gąsawa, powiat żniński) – 3 000 zł; III miejsce – Sołectwo Miliszewy (gmina Ciechocin, powiat golubsko-dobrzyński) – 2 000 zł.

Drugi konkurs pn. „Świetlice wiejskie – co się tutaj dzieje?”, adresowany do kół gospodyń wiejskich (KGW), promował

aktywność świetlic wiejskich oraz najlepsze pomysły na rozwój działalności lokalnej. Jury oceniało m.in. wpływ działań na integrację społeczności, zaangażowanie mieszkańców oraz organizowane wydarzenia.

Pula nagród wynosiła 33

000 zł. Laureaci konkursu: I miejsce – Koło Gospodyń Wiejskich Sołectwo Złotopole (gmina Lipno, powiat lipnowski) – 8 000 zł; II miejsce – Koło Gospodyń Wiejskich Suchatówka (gmina Gniewkowo, powiat inowrocławski) – 7 000 zł; III

miejsce – Koło Gospodyń Wiejskich w Kiełpiu (gmina Kijewo Królewskie, powiat chełmiński) – 6 000 zł; IV miejsce – Koło Gospodyń Wiejskich Młode Łanki w Łankowicach (gmina Kcynia, powiat nakielski) – 5 000 zł; V miejsce – Koło Gospodyń

Wiejskich w Maksymilianowie (gmina Osielsko, powiat bydgoski) – 4 000 zł; VI miejsce – Nowoczesne Koło Gospodyń Wiejskich Babki z klasą w Papparzynie (gmina Stolno, powiat chełmiński) – 3 000 zł.

Organizatorzy podkreśliли, że oba konkursy cieszyły się dużym zainteresowaniem, a ich uczestnicy zaprezentowali wysoki poziom zaangażowania i kreatywności. Wydarzenie uświetnił koncert zespołu Lawenda działającego przy Kole Gospodyń Wiejskich Zacisze z miejscowości Ciche. Uczestnicy mieli także okazję wysłuchać wykładu o dziedzictwie architektury ludowej Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej wygłoszonego przez Ewę Tyczyńską z Muzeum Etnograficznego im. Marii Znamierowskiej – Prüfferowej w Toruniu. W gali uczestniczyli m.in. wicemarszałek województwa Aneta Jędrzejewska i członek zarządu województwa Dariusz Kurzawa.

Tekst i fot. (GM)

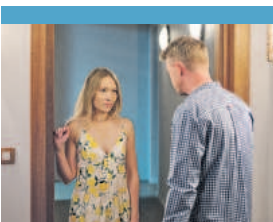
10:45 Ojciec Mateusz

05:55 Info poranek
07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:30 Pełnia wiary
08:00 Akcyjowa 38
08:45 Ranczo - serial
09:45 Komisarz Alex - serial
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Korona królów. Jagiellonowie
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:35 To się opłaca
13:00 Najpiękniejsze krajobrazy świata - serial
14:00 Wichrowe wzgórze - serial
14:55 Jaka to melodia?
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan
18:25 Reporterzy
18:45 Akcyjowa 38
19:30 Program informacyjny 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:30 Korona królów. Jagiellonowie
21:05 Ojciec Mateusz - serial
22:05 Sprawa dla reportera
23:05 Stańczyk. Złapać światło - dokument

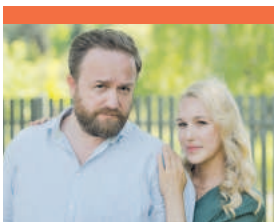
12:30 Koło fortuny

05:25 M jak miłość - serial
06:20 Operacja zdrowie
06:50 Barwy szczęścia - serial
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie
11:15 Kościół niezależny i samodzielny
11:50 Dobry tytuł
12:30 Koło fortuny
13:15 Miłość i nadzieja
14:05 Va banque
14:35 Na sygnale - serial
15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial
16:00 Koło fortuny
16:35 Familiada
17:20 Miłość i nadzieja
18:15 Va banque
18:50 Jeden z dziesięciu
19:30 Barwy szczęścia - serial
20:05 Barwy szczęścia - serial
20:50 Tak to leciało!
21:50 Kruczata 2. Znak bliźniąt - serial
22:45 Informacje kulturalne
23:00 Hala odlotów
23:50 Nie wysiadaj - thriller

20:10 Na Wspólnej

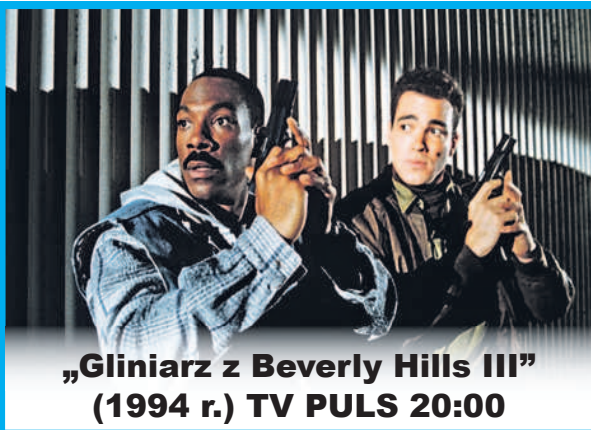
05:55 Ukryta prawda - serial
06:50 Kuchenne rewolucje
07:45 Dzień Dobry TVN
11:20 Kuchenne rewolucje
12:15 Ukryta prawda - serial
13:20 Ukryta prawda - serial
14:20 Szpital - serial
15:20 Doradca smaku
15:30 Kuchenne rewolucje
16:35 Ukryta prawda - serial
17:40 Detektywi - serial
18:40 Sport
18:50 Pogoda
19:00 Fakty
19:40 Uwaga!
20:00 Doradca smaku
20:10 Na Wspólnej - serial
20:50 Milionerzy
21:30 Kuchenne rewolucje
22:35 Lejdis - komedia

21:15 Przyjaciółki

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski & Partnerzy - serial
09:00 Malanowski & Partnerzy - serial
09:30 Sekrety rodziny - serial
10:30 Dlaczego ja? - serial
11:30 Gliniarze - serial
12:30 Gliniarze - serial
13:30 Gliniarze - serial
14:35 Dlaczego ja? - serial
15:50 Wydarzenia
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 - serial
17:00 Gliniarze - serial
18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia
19:15 Lepsza Polska
19:25 Sport
19:30 Pogoda
19:40 Uroczysko - serial
20:10 Nasz nowy dom
21:15 Przyjaciółki - serial
22:15 Mamma Mia! - komedia

HITY DNIA

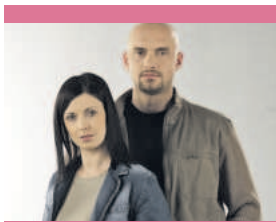
„Gliniarz z Beverly Hills III”
(1994 r.) TV PULS 20:00

Eddie powraca! A wraz z nim salwy śmiechu. Eddie Murphy jako policjant z Detroit, Axel Foley, który jeśli jedzie, to na grubo. Tym razem daje z siebie wszystko w najlepszej komedii o Axelu Foleyu.

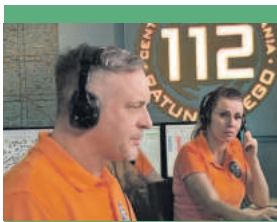
„Naga broń 33 i 1/3”
(1994 r.) TV 4 21:40

Porucznik Frank Drebin przechodzi na emeryturę, by wieść spokojne życie u boku żony. Nie wytrzymuje jednak długo i na prośbę przyjaciół powraca, by tym razem uratować ceremonię wręczenia Oscarów.

11:25 W-11
Wydział Śledczy

06:10 Szkoła - serial
07:10 Szpital - serial
08:15 Ukryta prawda - serial
09:20 Ukryta prawda - serial
10:20 Ukryta prawda - serial
11:25 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:10 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:50 Detektywi - serial
13:50 Opowieści małżeńskie - serial
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial
15:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial
16:55 Wycieczkowiec - serial
17:55 Zagadki losu - serial
18:55 Ukryta prawda - serial
20:00 Wycieczkowiec - serial
21:00 Zanim odejdą wody - komedia
23:10 Seks w wielkim mieście 2 - komedia

15:00 Na ratunek 112

07:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
08:00 Bogaty dom - biedny dom
09:00 Dlaczego ja? - serial
10:00 Dlaczego ja? - serial
11:00 Trudne sprawy - serial
12:00 Trudne sprawy - serial
13:00 Trudne sprawy - serial
14:00 Policjantki i policjanci - serial
15:00 Na ratunek 112 - serial
15:30 Na ratunek 112 - serial
16:00 Policjantki i policjanci - serial
17:00 Policjantki i policjanci - serial
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
19:00 Policjantki i policjanci - serial
20:00 Malanowski. Nowe rozdanie - serial
20:30 Sprawiedliwi - Wydział kryminalny - serial
21:40 Naga broń 33 i 1/3: Ostateczna zniewaga - komedia
23:15 Pewnego razu w Meksyku: Desperado 2 - film sensacyjny

11:00 Nie igraj z aniołem

07:00 Nash Bridges - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny - serial
09:00 Kobra - oddział specjalny - serial
10:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial
11:00 Nie igraj z aniołem - serial
11:55 Nie igraj z aniołem - serial
12:55 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial
13:50 Kobra - oddział specjalny - serial
14:50 Lombard. Życie pod zastaw - serial
15:50 Ranczo - serial
16:55 Ranczo - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
20:00 Gliniarz z Beverly Hills III - komedia
22:05 Firmowa Gwiazdka - komedia

20:00 Hala odlotów

06:40 Tamte lata, tamte dni
07:20 Podróże z historią - serial
08:00 Video Art
08:40 Którędy po sztukę
09:05 Znaki szczególne - serial
10:15 Chce się żyć - dramat
12:15 Reżyserzy - serial
13:15 Poczet świrów polskich
13:45 Wichrowe wzgórza: miłość, nienawiść i zemsta - dokument
14:55 Fachowiec - film obyczajowy
16:55 Znaki szczególne - serial
17:55 Którędy po sztukę
18:10 Wydarzenia aktualne
18:50 Amerykańskie tournée - dokument
20:00 Hala odlotów
21:00 Czwartkowy klub filmowy
21:05 Joanna d'Arc - dramat
23:35 Matylda - serial

15:20 Galeria Widmo

06:35 Wojownicy czasu
07:10 Fake czy historia?
08:00 Stulecie Winnych - serial
09:00 Walka o głos - dokument
09:55 Porwani za młodu - dokument
10:25 Encyklopedia II wojny światowej - serial
10:50 Podziemne Włochy - serial
11:50 Przypadek Polski. Polityka i idee
12:15 Zmiennicy - serial
13:25 Wszystkie kolory świata - serial
14:30 Nazistowski szwadron wielorybiczny - dokument
15:20 Galeria Widmo - serial
15:30 Korona królów
16:05 Sensacje XX wieku
17:05 Polskie bitwy - serial
18:10 Flesz historii
18:25 Szwejk w Twierdzy Kraków
18:50 Stulecie Winnych - serial
20:00 Karol Jan Czapski
20:50 Obywatel Jones - film historyczny
22:55 Sensacje XX wieku
23:25 Sensacje XX wieku

06:50 Muzyczne chwile
07:00 Po stronie prawdy
07:55 Poczet wielkich Polaków
08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:35 Słowo życia
08:40 Muzyczne chwile
08:55 Święty na każdy dzień
09:00 Na zdrowie
09:20 Opowieści biblijne historie animowane z Nowego Testamentu - serial
09:50 Mateczniki Polskości
10:00 Informacje dnia
10:15 Rozmowy niedokończone
11:25 Myśląc Ojczyzna
11:35 Przyroda i ludzie
12:00 Aniol Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Wykłady z konferencji „Reminiscence śmierci ks. Jerzego Popiełuszki”
12:45 Zgubić z oczu brzeg - dokument
13:20 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela”
13:30 Msza święta z Jasnej Góry
14:20 Muzyczne chwile
14:35 W gotowości
15:00 Po stronie prawdy
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Z wędką nad wodę w Polskę i świat
16:35 Sól ziemi
17:05 Akademia pro-life
17:15 Muzyczne chwile
17:30 Odpowiedzialni za Kościół
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Aniol Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Przyjaciele i bohaterowie
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Głos Polski
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Głos serca - serial
22:45 Pod opieką Limanowskiej Pani
23:00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny

Piątek, 29 listopada 2024

TVP 1

08:45 Ranczo

05:55 Info poranek
07:00 Transmisja mszy świętej
z Sanktuarium Matki Bożej
na Jasnej Górze
07:30 Agape blisko Ciebie
08:00 Akacyjowa 38
08:45 Ranczo - serial
09:45 Komisarz Alex - serial
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Okrasa łamie przepisy
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:35 Magazyn rolniczy
13:00 Najpiękniejsze krajobrazy świata
- serial
14:00 Wichrowe wzgórze - serial
14:55 Jaka to melodia?
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan
18:25 Reporterzy
18:45 Akacyjowa 38
19:30 Program informacyjny 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:30 Korona królów. Jagiellonowie
21:05 Komisarz Alex - serial
22:05 Raport specjalny
23:00 Konsul - komedia

TVP 2

13:15 Miłość i nadzieja

06:20 Anna Dymna - spotkajmy się
06:55 Barwy szczęścia - serial
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie
11:15 Operacja zdrowie
11:50 Góra półka smaku
12:30 Koło fortuny
13:15 Miłość i nadzieja
14:05 Va banque
14:35 Na sygnale - serial
15:05 La Promesa
- pałac tajemnic - serial
16:00 Koło fortuny
16:35 Familiada
17:20 Miłość i nadzieja
18:15 Va banque
18:50 Jeden z dziesięciu
19:30 Barwy szczęścia - serial
20:05 Barwy szczęścia - serial
20:45 Postaw na milion
21:45 Zalewski na dobry wieczór
22:50 To jest grane
23:25 Nasze najlepsze wesele
- komedia

tvn

17:40 Detektywi

05:55 Ukryta prawda - serial
06:50 Kuchenne rewolucje
07:45 Dzień Dobry TVN
11:20 Kuchenne rewolucje
12:15 Ukryta prawda - serial
13:20 Ukryta prawda - serial
14:20 Detektywi - serial
15:20 Doradca smaku
15:30 Kuchenne rewolucje
16:35 Ukryta prawda - serial
17:40 Detektywi - serial
18:38 Kroniki Pucharu
Świata w skokach narciarskich
18:40 Sport
18:50 Pogoda
19:00 Fakty
19:40 Uwaga!
20:00 Transformers 3 - film sensacyjny
23:20 Smętarz dla zwierzków:
Początki - horror

polsat

18:00 Pierwsza miłość

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:00 halo tu polsat
11:25 Gliniarze - serial
12:25 Gliniarze - serial
13:25 Gliniarze - serial
14:35 Dlaczego ja? - serial
15:50 Wydarzenia
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 - serial
17:00 Gliniarze - serial
18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Gość „Wydarzeń”
19:30 Sport
19:35 Pogoda
20:00 Kiler-ów 2-óch - komedia
22:25 Egzorcysta papieża - horror

7 tvn

14:50 Sędzia
Anna Maria Wesołowska

05:55 Szkoła - serial
06:50 Szpital - serial
07:50 Ukryta prawda - serial
08:50 Ukryta prawda - serial
09:50 Ukryta prawda - serial
10:50 Unboxing - Wielkie Otwarcie
11:25 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:10 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:50 Detektywi - serial
13:50 Opowieści małżeńskie - serial
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska
- serial
15:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska
- serial
16:55 Wycieczkowiec - serial
17:55 Zagadki losu - serial
18:55 Ukryta prawda - serial
20:00 Wycieczkowiec - serial
21:00 Holiday - komedia
23:50 Kler - dramat

4

18:00 Łowcy skarbów.
Kto da więcej?

07:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
08:00 Bogaty dom - biedny dom
09:00 Dlaczego ja? - serial
10:00 Dlaczego ja? - serial
11:00 Trudne sprawy - serial
12:00 Trudne sprawy - serial
13:00 Trudne sprawy - serial
14:00 Policjantki i policjanci - serial
15:00 Na ratunek 112 - serial
15:30 Na ratunek 112 - serial
16:00 Policjantki i policjanci - serial
17:00 Policjantki i policjanci - serial
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
19:00 Policjantki i policjanci - serial
20:00 Malanowski. Nowe rozdanie
- serial
20:30 Sprawiedliwi
- Wydział kryminalny - serial
21:30 Sprawiedliwi
- Wydział kryminalny - serial
22:30 Sprawiedliwi
- Wydział kryminalny - serial
23:35 Władczy móch: One - serial

HITY DNIA

„Transformers 3”
(2011 r.) TVN 20:00

Sam Witwicky z pomocą Autobotów kolejny raz staje do walki u boku Optimusa Prime'a, by powstrzymać nadchodzącą zagładę Ziemi. W tym starciu złowieszcze Deceptikony mają olbrzymią przewagę.

„Egzorcysta papieża”
(2023 r.) Polsat 22:25

Gabriel Amorth, główny egzorcysta z Watykanu, zajmuje się przypadkiem opętania pewnego chłopca. Przeprowadzenie egzorcyzmu prowadzi do odkrycia spisku utrzymywanego przez lata w tajemnicy przed wiernymi.

TV puls

13:50 Kobra – oddział specjalny

07:00 Nash Bridges - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny - serial
09:00 Kobra - oddział specjalny - serial
10:00 Unforgettable:
Zapise w pamięci - serial
11:00 Nie igraj z aniołem - serial
11:55 Nie igraj z aniołem - serial
12:55 Unforgettable:
Zapise w pamięci - serial
13:50 Kobra - oddział specjalny - serial
14:50 Lombard. Życie pod zastaw
- serial
15:50 Ranczo - serial
16:55 Ranczo - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw
- serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw
- serial
20:00 Bez twarzy - dramat
22:55 Pasażer - thriller

TVP KULTURA

13:20 Jak to się mówi,
czyli Kasia u Bralczyka

06:40 Tamte lata, tamte dni
07:20 Podróże z historią - serial
08:00 Wędrowiec polski
08:40 Wydarzenie aktualne
09:00 Znaki szczególne - serial
10:10 Fachowiec - film obyczajowy
12:15 Amerykańskie tournée
- dokument
13:20 Jak to się mówi,
czyli Kasia u Bralczyka
14:00 U Pana Boga w ogródku
- komedia
16:05 Benefis Ireny Kwiatkowskiej
17:05 „55 kapeluszy pani Hanki”.
Benefis Hanki Bielickiej
18:25 Poczet świrów polskich
19:00 Reżyserzy - serial
20:00 Wieczór kinomana
20:05 Nietolerancja - dramat
23:20 Hala odlotów

TVP HISTORIA

08:00 Stulecie Winnych

06:45 Flesz historii
07:00 Szwejk w Twierdzy Kraków
07:20 Spór o historię
08:00 Stulecie Winnych - serial
08:55 Polskie bitwy - serial
09:55 Encyklopedia II wojny światowej
- serial
10:35 Wszystko dla Polski. Powstanie
zamojskie 1942-1944 - dokument
11:25 Fake czy historia?
12:25 Zmiennicy - serial
13:35 Kultowe zabytki - serial
14:35 Rondele - wielka zagadka sprzed
7000 lat - dokument
15:40 Korona królów
16:10 Sensacje XX wieku
17:10 Polskie bitwy - serial
19:00 Stulecie Winnych - serial
20:00 Planeta skarbów - serial
21:05 Zmierzch imperium - serial
22:00 Ośmiorniczka - film sensacyjny

TRAM

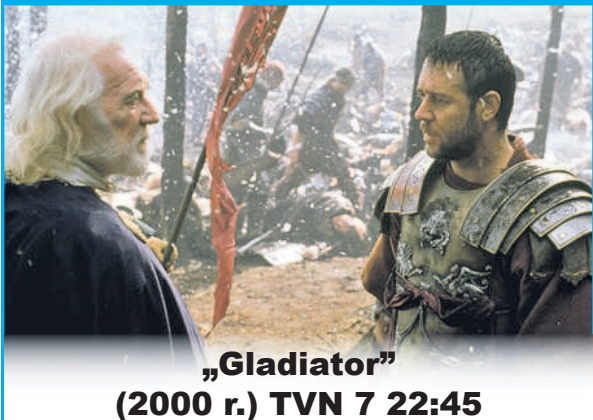
07:55 Poczet wielkich Polaków
08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:40 Słowo życia
08:45 Leśni zapylacze - dokument
09:10 Z wędką nad wodę
w Polskę i świat
09:35 Święty na każdy dzień
09:45 Jestem mamą
10:00 Informacje dnia
10:15 Rozmowy niedokończone
11:25 Głos Polski
11:35 Natura et Homo
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Głos serca - serial
13:05 Góralskie nuty
13:30 Msza święta z Jasnej Góry
14:20 Muzyczne chwile
14:30 Drzwi do lasu
14:55 Słowo życia
15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia
Koronką do Bożego Miłosierdzia
15:20 Mocni w wierze
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Natura obiektywnie
16:25 Śląskie ślady Świadka Prawdy
- błogosławiony Ryszard
Henkes SAC - dokument
16:40 Prosto o gospodarce
17:00 Kierownik duchowy Sekretarki
Bożego Miłosierdzia
17:30 Geopolityka
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Westerplatte młodych
19:00 Warto zauważyć...
w mijającym tygodniu
19:30 Brat Franciszek - serial
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Oddech Boga - serial
22:50 Przegląd katolickiego
tygodnika „Niedziela”
22:55 Sp. ks. Peszkowski
23:30 Regał

HITY DNIA

„Nietykalni”
(2011 r.) TVN 19:45

Philippe, sparaliżowany milioner poruszający się na wózku inwalidzkim, zatrudnia do pomocy czarnoskórego chłopaka z przedmieścia, który właśnie opuścił więzienie. Driss chce tylko dostać zasiłek, mimo to decyduje się na przyjęcie pracy.

„Gladiator”
(2000 r.) TVN 7 22:45

Cesarz Marek Aureliusz chce uczynić generała Maksimusa swoim następcą. Nie podoba się to prawowitemu dziedzicowi Kommodusowi, który postanawia pozbyć się rywala. Maksimus trafia do niewoli.

TVP 1

09:40 Ranczo

06:20 Balans bieli
07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:40 Rok w ogrodzie
08:05 Rok w ogrodzie extra
08:20 Pełnosprawni
08:50 Fascynująca Szwajcaria - Jezioro Maggiore - dokument
09:10 Fascynująca Szwajcaria - Dziki Tessyn - dokument
09:40 Ranczo - serial
10:35 Komisarz Alex - serial
11:35 Ojciec Mateusz - serial
12:35 Rozgrywka
14:25 Okrasa łamie przepisy
15:00 Rolnik szuka żony
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:35 Niepewność - serial
18:25 Przed ekranem
18:40 Jaka to melodia?
19:30 Program informacyjny 19.30
20:05 Sport
20:10 Pogoda
20:20 Profilerka - serial
21:20 Dzień patriotów - thriller
23:35 EnergaCAMERIMAGE 2024 - 32. Edycja Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Autorów Zdjęć Filmowych

TVP 2

07:55 Pytanie na śniadanie

05:30 Barwy szczęścia - serial
06:00 Barwy szczęścia - serial
06:35 M jak miłość - serial
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie
12:10 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
12:50 Tak to leciało!
14:00 Familiada
14:35 Kolo fortuny
15:15 Szansa na sukces. Opole 2025
16:15 Szansa na sukces. Opole 2025
16:55 Na sygnale - serial
17:30 Dobry tytuł
18:00 Słowo na niedzielę
18:10 Va banque
18:50 W poszukiwaniu dobrego filmu
19:25 Rodzinka.pl - serial
20:00 The Voice of Poland 15
21:45 The Voice of Poland 15
23:00 Krucjata 2. Znak bliźniąt - serial

tvn

06:45 Kuchenne rewolucje

06:15 Królik Bugs: Nowe konstrukcje - serial
06:30 Królik Bugs: Nowe konstrukcje - serial
06:45 Kuchenne rewolucje
07:45 Dzień Dobry TVN
11:30 Na Wspólnej - serial
12:00 Na Wspólnej - serial
12:30 Na Wspólnej - serial
12:55 Na Wspólnej - serial
13:20 Jaś Fasola: Naddiaga totalny kataklizm - komedia
15:10 Listy do M. Pożegnania i powroty - kulisy produkcji
15:50 Unboxing - Wielkie Otwarcie
16:30 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Ruce - studio
17:00 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Ruce - 1. seria
17:55 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Ruce - studio
18:05 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Ruce - 2. seria
18:50 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Ruce - studio
19:15 Fakty
19:45 Nietykalni - komedia
22:10 Elita złodziei - kryminał

polsat

13:30 Gliniarze

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:00 halo tu polsat
11:40 Ewa gotuje
12:10 Gliniarze - serial
13:10 Gliniarze - serial
14:10 Nasz nowy dom
15:10 Jak wytresować smoka 2
17:30 Awantura o kasę
18:50 Wydarzenia
19:15 Sport
19:20 Pogoda
19:30 Prezydenci i premierzy
20:00 Kabaret na żywo. Młodzi i Moralni
22:00 Szyby i wściekły 7 - film sensacyjny

7 tvn

12:10 Niezwykłe Stany Prokopa

06:10 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie 2
07:00 Nowe Zwariowane Melodie - serial
07:30 StreetDance 3D
09:35 Ukryta prawda - serial
10:40 Ukryta prawda - serial
11:45 Ukryta prawda - serial
12:45 Ukryta prawda - serial
13:45 Wycieczkowiec - serial
14:45 Lego Masters. Kierunek Polska
15:50 17 Again - komedia
18:05 Tysiąc słów - komedia
20:00 Van Helsing - horror
22:45 Gladiator - dramat

4

14:30 13. posterunek

07:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
08:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
09:00 Galileo
10:00 Galileo
11:05 Jesteśmy dla dzieci
11:30 Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami
13:45 Ewa gotuje
14:15 Jaś Fasola radzi - serial
14:30 13 Posterunek - serial
15:15 13 Posterunek - serial
16:00 Policjantki i policjanci - serial
17:00 Policjantki i policjanci - serial
18:00 Policjantki i policjanci - serial
19:00 Policjantki i policjanci - serial
20:00 Policjantki i policjanci - serial
21:00 Sprawiedliwi - Wydział kryminalny - serial
22:00 Sprawiedliwi - Wydział kryminalny - serial
23:00 Sprawiedliwi - Wydział kryminalny - serial

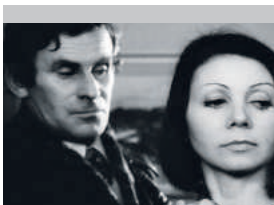
puls

17:00 Lombard. Życie pod zastaw

07:00 Kobra - oddział specjalny - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny - serial
09:00 Kobra - oddział specjalny - serial
10:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
11:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
12:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
13:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
16:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
17:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
20:00 Champion 4: Walka o honor - film sensacyjny
21:50 Prawo zemsty - thriller

TVP KULTURA

10:05 Droga

08:15 Legendy rocka
08:50 Legendy rocka
09:30 Tamte lata, tamte dni
10:05 Droga - serial
11:20 Cyganeria - La Boheme - Opera
Royal de Wallonie - Liege
13:30 Sztuka milczenia - dokument
15:05 Cartouche-zbójca - film przygodowy
17:15 Wydarzenie aktualne
18:10 Dwunastu gniewnych ludzi - dramat
20:00 W imię ojca - dramat
22:20 10 lat Lado ABC
23:55 Nietolerancja - dramat

TVP HISTORIA

09:00 Wiedźmin

07:25 Korona królów. Jagiellonowie
08:05 Flesz historii
08:25 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
09:00 Wiedźmin - serial
10:05 Podziemne Włochy - serial
11:15 Wszystkie kolory świata - serial
12:20 Bałtyk - dzięki morze - serial
13:25 Wojownicy czasu
14:05 Fredek uszczęśliwia świat - komedia
15:35 Historia jednej fotografii - dokument
16:10 Historia kuchni polskiej
17:00 Kultowe zabytki - serial
18:00 Tajemnica twierdzy szyfrów - serial
19:00 Fake czy historia?
20:00 Gra z Cieniem - serial
20:50 Gra z Cieniem - serial
21:45 Wyścig po bombę atomową
22:50 Polowanie na čmy - serial
23:45 Polowanie na čmy - serial

TRAM

07:25 Sól ziemi
07:55 Poczet wielkich Polaków
08:00 Informacje dnia
08:15 Westerplatte młodych
09:00 To się nie kończy... Historia dzieci z obozu na Przemysłowej - dokument
10:00 Informacje dnia
10:15 Retrospekcja
10:20 Muzyczne chwile
10:35 Słowo życia
10:40 Polski punkt widzenia
11:00 Kropelka radości
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
12:50 Natura obiektywnie
13:10 Mateczniki Polskości
13:20 Ocalić od zapomnienia
13:30 Msza święta z Jasnej Góry
14:20 Muzyczne chwile
14:30 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela”
14:35 Słowo życia
14:40 Święty na każdy dzień
14:45 Jak wygrać małżeństwo
15:00 Ojcostwo polecam
15:30 Wierzę w Boga
16:00 Informacje dnia
16:10 Mój tatuś walczył pod Monte Casino
16:30 Wytrwali w wierze - dokument
17:30 Przełamując bariery
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Manna z Nieba
19:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Warto być ojcem
22:15 Moja wyspa wiary - dokument
23:00 Odpowiedzialni za Kościół
23:30 Siostry na posterunku

Niedziela, 1 grudnia 2024

10:55 Komisarz Alex

05:30 Sprawa dla reportera
06:20 Słownik polsko@polski
06:55 Słowo na niedzielę
07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie - Łagiewnikach
08:00 Tydzień
08:30 Ekumenizm po warszawsku
09:05 Żona dla Australijczyka
10:55 Komisarz Alex - serial
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Aniol Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Wniebowzięci
13:05 Serengeti - serial
14:10 Konsul - komedia
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:35 Daję słowo - Maciej Orłoś
18:40 Jaka to melodia?
19:30 Program informacyjny 19.30
20:05 Sport
20:10 Pogoda
20:20 Gra z Cieniem - serial
21:20 Rolnik szuka żony
22:20 EnergaCAMERIMAGE 2024 - 32. Edycja Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Autorów Zdjęć Filmowych
22:45 Markiza Angelika

11:05 The Voice of Poland

06:00 Barwy szczęścia - serial
06:35 M jak miłość - serial
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie
11:05 The Voice of Poland 15
12:45 The Voice of Poland 15
14:00 Familiada
14:30 Kolo fortuny
15:10 Szansa na sukces. Opole 2025
16:10 Cudowne lata
17:15 Górna półka smaku
17:55 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
18:35 Poczёт świrów polskich
19:15 Rodzinka.pl - serial
20:00 Gala wręczenia dorocznych Nagród Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
20:55 Hercules - film przygodowy
22:45 no... wiadomo
23:15 Aida - film wojenny

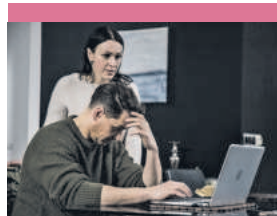
07:45 Dzień Dobry TVN

05:50 Bitwa o gości
06:45 Kuchenne rewolucje
07:45 Dzień Dobry TVN
11:30 Co za tydzień
12:15 Nieoczekiwana zmiana miejsc - komedia
14:45 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Ruce - studio
15:15 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Ruce - 1. seria
16:10 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Ruce - studio
16:20 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Ruce - 2. seria
17:10 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Ruce - studio
17:35 Kuchenne rewolucje
18:40 Sport
18:50 Pogoda
19:00 Fakty
19:30 Lego Masters. Kierunek Polska
20:40 Zmierzch
23:15 Plaga - thriller

22:30 Teściowie

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:00 halo tu polsat
11:20 Pokonać grawitację: Za kulisami filmu „Wicked” - dokument
11:50 Jak wytresować smoka 2
14:00 Łowca i Królowa Lodu
16:30 Nasz nowy dom
17:30 Awantura o kasę
18:50 Wydarzenia
19:15 Sport
19:20 Pogoda
19:30 Państwo w państwie
19:55 Mamma Mia! Here We Go Again - komedia
22:30 Teściowie - serial
23:00 Święta Last Minute - komedia

13:40 Detektywi

05:55 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie
06:50 Nowe Zwariowane Melodie - serial
07:20 Jack Frost
09:30 Ukryta prawda - serial
10:35 Ukryta prawda - serial
11:40 Ukryta prawda - serial
12:40 Ukryta prawda - serial
13:40 Detektywi - serial
14:40 Street Dance 2
16:25 Madagwiazdka
17:00 Jack: Pogromca olbrzymów
19:25 Unboxing - Wielkie Otwarcie
20:00 The Meg - film SF
22:35 The Losers: Drużyna potępionych - film sensacyjny

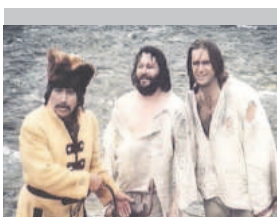
08:55 Znałem Jezusa

07:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
08:00 Samochody, które podbiły świat - serial
08:55 Znałem Jezusa - serial
09:55 Galileo
10:55 Galileo
12:00 Święteczny domek - komedia
13:55 Bibliotekarz 2: Tajemnice kopalni króla Salomona - film przygodowy
15:55 Uroczysko - serial
16:25 Uroczysko - serial
16:55 Uroczysko - serial
17:25 Uroczysko - serial
18:00 Galileo
19:00 Galileo
20:00 Włatcy móch: One - serial
20:30 Włatcy móch: One - serial
21:00 Gwiazdy Kabaretu
22:00 Szósty zmysł - thriller

15:00 Powiedz tak

06:45 Taki jest świat 9
07:35 Ranczo - serial
08:35 Ranczo - serial
09:35 Ranczo - serial
10:35 Ranczo - serial
11:40 Ranczo - serial
12:45 Pożyczony narzeczony - komedia
15:00 Powiedz tak - komedia
17:20 Terminal - komedia
20:00 Red 2- film sensacyjny
22:15 Wykidajło - dramat

13:00 Janosik

07:05 Rozmowy (nie)wygodne
08:00 Msza Kościoła
Polskokatolickie go w Bukowni
09:15 Sztuka milczenia - dokument
10:50 Baśnie i bajki polskie - serial
11:15 Rawhide - serial
12:20 Poczёт świrów polskich
13:00 Janosik - film przygodowy
15:20 Droga - serial
16:35 Dobry tytuł
17:15 Niedziela z...
18:05 Ciemnego pokoju
nie trzeba się bać
18:55 Wielkie rzeczy - serial
20:00 Absolwent - film obyczajowy
21:55 Ogniem pisane - dokument
23:05 Święteż
23:25 Drzewo
23:45 Pianistka - dramat

18:00 Tajemnica twierdzy szyfrów

07:25 Korona królów. Jagiellonowie
08:00 Liturgia greckokatolicka z katedry we Wrocławiu
09:00 Wiedźmin - serial
10:05 Historia kuchni polskiej
11:00 Planeta skarbów - serial
12:00 Życiodajne rzeki Półwyspu Iberyjskiego - serial
13:05 Wojownicy czasu
13:50 Ośmiorniczka - film sensacyjny
16:05 Fake czy historia?
16:55 Planeta skarbów - serial
18:00 Tajemnica twierdzy szyfrów - serial
19:00 Sekrety dawnych budowniczych - serial
20:00 Nieznana wojna na Północy - serial
21:05 Gra z Cieniem - serial
21:55 Gra z Cieniem - serial
22:50 Historia w postaciach zapisana

06:15 Mocni w wierze
06:40 Muzyczne chwile
06:45 Regal
07:15 Polka - dokument
07:45 Ocalić od zapomnienia
07:55 Adwent na serio
08:00 Słowo życia
08:05 Polski punkt widzenia
08:25 Święty na każdy dzień
08:30 Orędowniczka w codzienności
09:00 Prymas Stefan Wyszyński - serial
09:10 Spotkanie z Magdą Buczek
09:15 Manna z Nieba
09:30 Msza święta z Jasnej Góry
10:35 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela”
10:40 Tu był Prymas - Kardynał Wyszyński w Studzienicznej
11:00 Z nadmiaru Miłości
12:00 Aniol Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem
12:15 Papież Polak do rodaków
12:55 Święty na każdy dzień
13:00 My chcemy Boga! - dokument
14:00 Oddech Boga - serial
14:50 Muzyczne chwile
15:00 Wieś - to też Polska
16:00 Informacje dnia
16:10 Koncert życzeń
16:50 Mateczniki Polskości
17:00 Natura et Homo
17:25 Adwent na serio
17:30 Sól ziemi
17:55 Poczёт wielkich Polaków
18:00 Aniol Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Moja katolicka rodzina - serial
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Mysłac Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Retrospekcja
21:45 Stan bezpieczeństwa państwa
21:55 Święty na każdy dzień
22:00 Mocni Jego mocą
22:30 Muzyczne chwile
22:45 Jak wygrać małżeństwo
23:00 Jak my to widzimy - z daleka widać lepiej
23:30 Tam, gdzie Bóg płacze - serial

HITY DNIA

„Meg”
(2018 r.) TVN 7 20:00

Sprawnie zrealizowany horror z elementami kina science-fiction, pokazujący walkę człowieka z największym potworem wszech czasów.

„Zmierzch”
(2008 r.) TVN 20:40

Siedemnastoletnia Bella przeprowadza się do ojca. W nowej szkole dziewczyna poznaje tajemniczego Edwarda. Bella usiłuje przejrzeć jego mroczne sekrety, narażając się na niebezpieczeństwo.

08:00 Akacja 38

05:55 Info poranek
07:00 Transmisja mszy świętej
z Sanktuarium Matki Bożej
na Jasnej Górze
07:30 Studio Raban
08:00 Akacja 38
08:50 Ranczo - serial
09:45 Komisarz Alex - serial
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Korona królów. Jagiellonowie
12:10 Agrobiznes
12:25 Agropogoda
12:35 Magazyn rolniczy
12:50 Serengeti - serial
14:00 Wichrowe wzgórze - serial
14:55 Jaka to melodia?
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan
18:25 Reporterzy
18:45 Akacja 38
19:30 Program informacyjny 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:30 Piękna Zośka
22:15 Naddniestrze, Abchazja i Osetia
- fantomowe państwa - dokument
23:20 Balans biele

20:55 M jak miłość

05:30 M jak miłość - serial
06:25 Dobre historie
06:55 Barwy szczęścia - serial
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie
11:05 Program publicystyczny
11:15 Okrasa łamie przepisy
11:50 W poszukiwaniu dobrego filmu
12:30 Kolo fortuny
13:15 Miłość i nadzieja
14:05 Va banque
14:30 Na sygnale - serial
15:05 Na dobre i na złe - serial
16:00 Kolo fortuny
16:35 Familiada
17:20 Miłość i nadzieja
18:15 Va banque
18:50 Jeden z dziesięciu
19:25 Barwy szczęścia - serial
20:05 Barwy szczęścia - serial
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość - serial
21:55 Na sygnale - serial
22:30 Krew z krwi - serial
23:30 Tonia - dramat

13:20 Ukryta prawda

05:55 Ukryta prawda - serial
06:50 Kuchenne rewolucje
07:45 Dzień Dobry TVN
11:20 Kuchenne rewolucje
12:15 Ukryta prawda - serial
13:20 Ukryta prawda - serial
14:20 Detektywi - serial
15:25 Ukryta prawda - serial
16:35 Kuchenne rewolucje
17:40 Detektywi - serial
18:35 Kroniki Pucharu Świata
w skokach narciarskich
18:40 Sport
18:50 Pogoda
19:00 Fakty
19:40 Uwaga!
20:00 Doradca smaku
20:10 Na Wspólnej - serial
20:50 Milionerzy
21:30 Zimne światło dnia
- film sensacyjny
23:25 Nietykalki - komedia

18:00 Pierwsza miłość

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski & Partnerzy - serial
09:00 Malanowski & Partnerzy - serial
09:30 Sekrety rodziny - serial
10:30 Dlaczego ja? - serial
11:30 Gliniarze - serial
12:30 Gliniarze - serial
13:30 Gliniarze - serial
14:35 Dlaczego ja? - serial
15:50 Wydarzenia
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 - serial
17:00 Gliniarze - serial
18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia
19:18 Gość „Wydarzeń”
19:25 Sport
19:30 Pogoda
19:40 Uroczysko - serial
20:20 Szybcy i wściekli: Hobbs i Shaw
- film sensacyjny
23:05 Terrorysta - kryminał

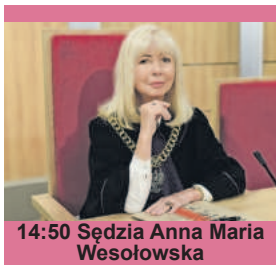
HITY DNIA

Ewa i Maja poznają w SPA sympatyczną masażystkę, Kornelię. Kobiety szybko się ze sobą zaprzyjaźniają. Kornelia wciąga koleżanki w tajemniczą intrygę, której celem jest ukaranie seryjnego mordercy.

Robert, zawodnik MMA, który chce skończyć z walkami, dostaje propozycję wzięcia udziału w turnieju w Birmie w zamian za milion dolarów. Wpada w pułapkę organizatorów okrutnego polowania na ludzi.

14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska

06:15 Szkoła - serial
07:15 Szpital - serial
08:15 Ukryta prawda - serial
09:20 Ukryta prawda - serial
10:20 Ukryta prawda - serial
11:25 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:10 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:50 Detektywi - serial
13:50 Opowieści małżeńskie - serial
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska
- serial
15:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska
- serial
16:55 Wycieczkowicz - serial
17:55 Zagadki losu - serial
18:55 Ukryta prawda - serial
20:00 Jak się pozbyć cellulitu - komedia
22:25 Czas na Show. Drag Me Out
23:30 Holiday - komedia

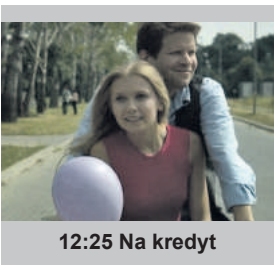
20:00 Malanowski. Nowe rozdanie

07:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
08:00 Bogaty dom - biedny dom
09:00 Dlaczego ja? - serial
10:00 Dlaczego ja? - serial
11:00 Trudne sprawy - serial
12:00 Trudne sprawy - serial
13:00 Trudne sprawy - serial
14:00 Policjantki i policjanci - serial
15:00 Na ratunek 112 - serial
15:30 Na ratunek 112 - serial
16:00 Policjantki i policjanci - serial
17:00 Policjantki i policjanci - serial
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
19:00 Policjantki i policjanci - serial
20:00 Malanowski. Nowe rozdanie
- serial
20:30 Sprawiedliwi - Wydział
kryminalny - serial
21:30 Sprawiedliwi - Wydział
kryminalny - serial
22:30 Nieuchwytny cel 2 - kryminał

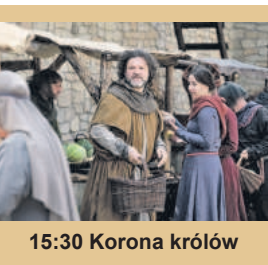
10:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci

07:00 Nash Bridges - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny - serial
09:00 Kobra - oddział specjalny - serial
10:00 Unforgettable: Zapisane
w pamięci - serial
11:00 Nie igraj z aniołem - serial
11:55 Nie igraj z aniołem - serial
12:55 Unforgettable: Zapisane
w pamięci - serial
13:50 Kobra - oddział specjalny - serial
14:50 Lombard. Życie pod zastaw
- serial
15:50 Ranczo - serial
16:55 Ranczo - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw
- serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw
- serial
20:00 Krwawa zemsta - film sensacyjny
21:55 Champion 4: Walka o honor
- film sensacyjny
23:45 Commando - film sensacyjny

12:25 Na kredyt

06:10 Muzyczne poranki
06:45 Tamte lata, tamte dni
07:20 Dzika muzyka
07:50 Podróże z historią - serial
08:30 Baśnie i bajki polskie - serial
09:00 Rawhide - serial
10:05 Benefis Ireny Kwiatkowskiej
11:05 „55 kapeluszy pani Hanki”.
Benefis Hanki Bielińskiej
12:25 Na kredyt - film obyczajowy
13:15 Krafftówna w krainie czarów
- dokument
14:50 Informacje kulturalne
15:15 Dwunastu gniewnych ludzi
- dramat
17:00 Znaki szczególne - serial
17:55 Hala odlotów
18:55 Galeria sztuki na ekranie - serial
20:00 Zabij to i wyjedź z tego miasta
21:40 Scena muzyczna
22:45 Absolwent - film obyczajowy

15:30 Korona królów

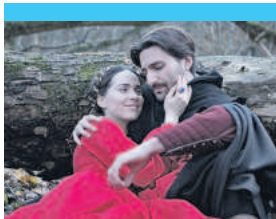
06:45 Fake czy historia?
07:40 Przypadek Polski. Polityka i idee
08:00 Stulecie Winnych - serial
09:00 Riese - Tajemnice wykute w skale
- dokument
10:05 Encyklopedia II wojny światowej
- serial
10:40 Bałtyk - dzikie morze - serial
11:35 Spór o historię
12:15 Zmiennicy - serial
13:25 Zezowate szczęście - komedia
15:30 Korona królów
16:00 Sensacje XX wieku
16:30 Sensacje XX wieku
17:00 KARTA. Archipelag pamięci
- dokument
18:00 Reportaż
18:20 Flesz historii
18:50 Stulecie Winnych - serial
20:00 Historia w postaciach zapisana
21:55 Wojna o tron - serial
22:50 Nieznana wojna na Północy
- serial
23:50 Sensacje XX wieku

07:10 Życie lasu. Ptaki - dokument
07:55 Adwent na serio
08:00 Informacje dnia
08:15 Wieś - to też Polska
09:15 Słowo życia
09:20 Mateczniki Polskości
09:30 Moja katolicka rodzina - serial
09:55 Święty na każdy dzień
10:00 Informacje dnia
10:15 Rozmowy niedokończone
11:20 Stan bezpieczeństwa państwa
11:30 Warto być ojcem
11:45 Muzyczne chwile
12:00 Aniol Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Zagłada redemptorystów
na Woli - dokument
12:45 Ojcu Świętemu się
nie odmawia...
13:20 Słowo życia
13:30 Msza święta z Jasnej Góry
14:20 Muzyczne chwile
14:30 Republika Pawłowska
15:00 Katowienie praskie - dokument
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Sanktuaria polskie
16:30 Porady medyczne bonifratrów
17:00 Świadkowie
17:30 Rajd Katyński
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Aniol Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Poznajemy Polskę
19:45 Modlitwa z telefonicznym
udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Z wędką nad wodę
w Polskę i świat
22:30 Wielcy i mali. Jolanta
i Aleksander Kujawscy
- dokument
23:40 Sanktuarium Cudu
Eucharystycznego w Sokółce

Wtorek, 3 grudnia 2024

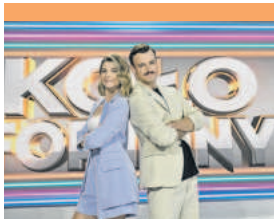
TVP 1

11:35 Korona królów. Jagiellonowie

05:55 Info poranek
07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:30 Kościół z bliska
08:00 Akacyjowa 38
08:50 Ranczo - serial
09:50 Komisarz Alex - serial
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Korona królów. Jagiellonowie
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:35 Magazyn rolniczy
13:00 Patagonia - kraina pionierów - dokument
14:00 Wichrowe wzgórze - serial
14:55 Jaka to melodia?
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan
18:25 Reporterzy
18:45 Akacyjowa 38
19:30 Program informacyjny 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:30 Korona królów. Jagiellonowie
21:05 Na tropach przeszłości - serial
22:05 Magazyn Ekspresu Reporterów
23:10 Posłuchaj, co chcą ci powiedzieć - dokument

TVP 2

12:30 Koło fortuny

05:35 M jak miłość - serial
06:25 Z historii prawosławia w Polsce. Czas wojny i emigracji
06:55 Barwy szczęścia - serial
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie
11:15 Magiczne Podhale z Sebastianem Karpiem - Bulecką
11:50 Lena na Balkanach
12:30 Koło fortuny
13:15 Miłość i nadzieja
14:05 Va banque
14:35 Na sygnale - serial
15:05 M jak miłość - serial
16:00 Koło fortuny
16:35 Familiada
17:20 Miłość i nadzieja
18:15 Va banque
18:50 Jeden z dziesięciu
19:25 Barwy szczęścia - serial
20:05 Barwy szczęścia - serial
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość - serial
21:55 Na sygnale - serial
22:30 Głina - serial
23:35 Wojna - dramat

tvn

15:30 Ukryta prawda

05:55 Ukryta prawda - serial
06:50 Kuchenne rewolucje
07:45 Dzień Dobry TVN
11:20 Kuchenne rewolucje
12:15 Ukryta prawda - serial
13:20 Ukryta prawda - serial
14:20 Detektywi - serial
15:20 Doradca smaku
15:30 Ukryta prawda - serial
16:35 Kuchenne rewolucje
17:40 Detektywi - serial
18:40 Sport
18:50 Pogoda
19:00 Fakty
19:40 Uwaga!
20:00 Doradca smaku
20:10 Na Wspólnej - serial
20:50 Milionerzy
21:30 Tożsamość strachu - thriller
23:45 Czas na Show. Drag Me Out

polsat

16:20 Interwencja

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski & Partnerzy - serial
09:00 Malanowski & Partnerzy - serial
09:30 Sekrety rodziny - serial
10:30 Dlaczego ja? - serial
11:30 Gliniarze - serial
12:30 Gliniarze - serial
13:30 Gliniarze - serial
14:35 Dlaczego ja? - serial
15:50 Wydarzenia
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 - serial
17:00 Gliniarze - serial
18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Gość „Wydarzeń”
19:25 Sport
19:30 Pogoda
19:40 Uroczysko - serial
20:20 65 - film SF
22:10 Egzorcysta papieża - horror

7 tvn

13:50 Opowieści małżeńskie

06:15 Szkoła - serial
07:15 Szpital - serial
08:15 Ukryta prawda - serial
09:20 Ukryta prawda - serial
10:20 Ukryta prawda - serial
11:25 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:10 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:50 Detektywi - serial
13:50 Opowieści małżeńskie - serial
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial
15:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial
16:55 Wycieczkowiec - serial
17:55 Zagadki losu - serial
18:55 Ukryta prawda - serial
20:00 Wydział pościgowy - film sensacyjny
22:45 Van Helsing - horror

4

20:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny

07:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
08:00 Bogaty dom - biedny dom
09:00 Dlaczego ja? - serial
10:00 Dlaczego ja? - serial
11:00 Trudne sprawy - serial
12:00 Trudne sprawy - serial
13:00 Trudne sprawy - serial
14:00 Policjantki i policjanci - serial
15:00 Na ratunek 112 - serial
15:30 Na ratunek 112 - serial
16:00 Policjantki i policjanci - serial
17:00 Policjantki i policjanci - serial
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
19:00 Policjantki i policjanci - serial
20:00 Malanowski. Nowe rozdanie - serial
20:30 Sprawiedliwi - Wydział kryminalny - serial
21:30 Sprawiedliwi - Wydział kryminalny - serial
22:30 Włatcy móch. Ćmoki, Czopki i Mondzioly

HITY DNIA

„65”
(2023 r.) Polsat 20:20

Statek astronauty Millsa rozbija się na nieznanym planecie. Mężczyzna musi przedostać się przez niezbadany teren pełen gigantycznych i śmiertelnych stworzeń, by uzyskać szansę na ratunek.

„Van Helsing”
(2004 r.) TVN 7 22:45

Drakula wraz ze swoimi wampirzycami staje się postrachem Transylwanii. Z trudnym przeciwnikiem ma zmierzyć się Van Helsing, który zostaje wysłany przez Watykan, aby zabić bezwzględnego wampira.

puls

07:00 Nash Bridges

07:00 Nash Bridges - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny - serial
09:00 Kobra - oddział specjalny - serial
10:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial
11:00 Nie igraj z aniołem - serial
11:55 Nie igraj z aniołem - serial
12:55 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial
13:50 Kobra - oddział specjalny - serial
14:50 Lombard. Życie pod zastaw - serial
15:50 Ranczo - serial
16:55 Ranczo - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
20:00 Osaczeni - film sensacyjny
22:15 Gliniarz z Beverly Hills III - komedia

TVP KULTURA

17:30 Noce i dnie

06:15 Muzyczne poranki
06:45 Tamte lata, tamte dni
07:20 Dzika muzyka
08:00 Podróże z historią - serial
08:40 Informacje kulturalne
09:05 Znaki szczególne - serial
10:00 Wichry Kołomy - dramat
12:10 Galeria sztuki na ekranie - serial
13:10 Dobry tytuł
13:50 Mój Nikifor - biografia
15:45 Romeo i Julia z Saskiej Kępy - dramat
17:30 Noce i dnie - serial
18:40 W poszukiwaniu dobrego filmu
19:20 Jan Sebastian Bach - Kantata sakralna „Brich dem Hungere dein Brot” (BWV 39)
20:00 Krum
23:00 Drugie życie pana Alaina - komedia

TVP HISTORIA

12:15 Tygrysy Europy

06:45 Spór o historię
07:15 Arrasów dzieje osobliwe - serial
08:00 Stulecie Winnych - serial
08:40 Flesz historii
09:05 KARTA. Archipelag pamięci - dokument
10:10 Encyklopedia II wojny światowej - serial
10:45 Planeta skarbów - serial
11:40 Wojownicy czasu
12:15 Tygrysy Europy - serial
13:15 Życiodajne rzeki Półwyspu Iberyjskiego - serial
14:20 Wyścig po bombę atomową
15:30 Korona królów
16:00 Sensacje XX wieku
16:35 Sensacje XX wieku
17:10 Eugeniusz Kwiatkowski. Mąż stanu - dokument
18:15 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
18:50 Stulecie Winnych - serial
20:00 Historia broni - serial
21:05 Chce się żyć - dramat
23:00 Sensacje XX wieku
23:30 Sensacje XX wieku

TRAM

07:55 Adwent na serio
08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:35 Kolor Boga
09:00 Papież Polak do rodaków
09:40 Słowo życia
09:45 Święty na każdy dzień
09:50 Muzyczne chwile
10:00 Informacje dnia
10:15 Jak my to widzimy - z daleka widać lepiej
10:45 Zew natury
11:05 Mocni w wierze
11:35 Słowo życia
11:40 Ma się rozumieć
11:50 Święty na każdy dzień
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Dęby w Polsce- dokument
12:55 NZS Buntownicy - dokument
13:30 Msza święta z Jasnej Góry
14:20 Muzyczne chwile
14:30 Powołani
15:00 Niebieskooki Anioł - dokument
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Jestem mamą
16:25 Przyroda w obiektywie
16:40 Zdrowie z Bożej Apteki
16:55 Mateczniki Polskość
17:10 Prosto o gospodarce
17:30 Zostań żołnierzem RP
17:45 Muzyczne chwile
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Każdy maluch to potrafi
19:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Zamek w Korzkwi - Szlakiem Pióra
22:20 Zerwany kłos - biografia

HITY DNIA

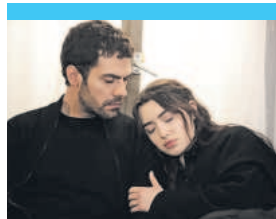
**„Przynęta”
(2018 r.) TVN 21:30**

Baker Dill mieszka na malowniczej wyspie, gdzie organizuje połowy dla amatorów wędkarstwa. W jego życie wkracza niespodziewanie była żona, o której starał się zapomnieć, i chce, aby mężczyzna pomógł pozbyć się jej drugiego męża.

**„Punisher: Strefa wojny”
(2008 r.) TV 4 22:35**

Były oficer jednostek specjalnych w wyniku porachunków mafijnych traci rodzinę, która zostaje zamordowana na jego oczach. Odnalezienie przestępców i pomszczenie bliskich staje się celem jego życia.

TVP 1

14:00 Wichrowe wzgórze

05:55 Info poranek
07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:30 Rodzina (nie od) święta
08:00 Akacja 38
08:45 Ranczo - serial
09:45 Komisarz Alex - serial
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Korona królów. Jagiellonowie
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:35 Rok w ogrodzie extra
12:55 W krainie niedźwiedzia - dokument
14:00 Wichrowe wzgórze - serial
14:55 Jaka to melodia?
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan
18:25 Reporterzy
18:45 Akacja 38
19:30 Program informacyjny 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:30 Korona królów. Jagiellonowie
21:05 Koliber - dramat
22:55 Suburbicon - komedia

TVP 2

13:15 Miłość i nadzieja

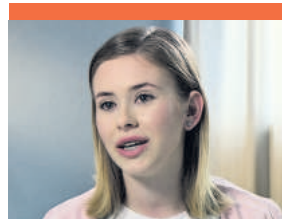
06:25 Pozyteczni.pl
06:55 Barwy szczęścia - serial
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie
11:15 Adwent. Rodzina na Święta
11:50 Tańcząca ze światem - Chorwacja
12:30 Koło fortuny
13:15 Miłość i nadzieja
14:05 Va banque
14:35 Na sygnale - serial
15:05 M jak miłość - serial
16:00 Koło fortuny
16:35 Familiada
17:20 Miłość i nadzieja
18:15 Va banque
18:50 Jeden z dziesięciu
19:25 Barwy szczęścia - serial
20:05 Barwy szczęścia - serial
20:40 Przepis dnia
20:55 Na dobre i na złe - serial
21:55 Na sygnale - serial
22:25 Na sygnale - serial
23:00 Kochaj - komedia

tvn

17:40 Detektywi

05:55 Ukryta prawda - serial
06:50 Kuchenne rewolucje
07:45 Dzień Dobry TVN
11:20 Kuchenne rewolucje
12:15 Ukryta prawda - serial
13:20 Ukryta prawda - serial
14:20 Detektywi - serial
15:20 Doradca smaku
15:30 Ukryta prawda - serial
16:35 Kuchenne rewolucje
17:40 Detektywi - serial
18:40 Sport
18:50 Pogoda
19:00 Fakty
19:40 Uwaga!
20:00 Doradca smaku
20:10 Na Wspólnej - serial
20:50 Milionerzy
21:30 Przynęta - thriller
23:40 Lejdis - komedia

polsat

16:30 Na ratunek 112

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski & Partnerzy - serial
09:00 Malanowski & Partnerzy - serial
09:30 Sekrety rodziny - serial
10:30 Dlaczego ja? - serial
11:30 Gliniarze - serial
12:30 Gliniarze - serial
13:30 Gliniarze - serial
14:35 Dlaczego ja? - serial
15:50 Wydarzenia
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 - serial
17:00 Gliniarze - serial
18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Gość „Wydarzeń”
19:25 Sport
19:30 Pogoda
19:40 Uroczysko - serial
20:10 Randka na weselu - komedia
22:20 Jak ukradłem 100 milionów - komedia

7 tvn

17:55 Zagadki losu

06:15 Szkoła - serial
07:15 Szpital - serial
08:15 Ukryta prawda - serial
09:20 Ukryta prawda - serial
10:20 Ukryta prawda - serial
11:25 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:10 W-11 - Wydział Śledczy - serial
12:50 Detektywi - serial
13:50 Opowieści małżeńskie - serial
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial
15:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial
16:55 Zagadki losu - serial
17:55 Zagadki losu - serial
18:55 Ukryta prawda - serial
20:00 Gorący temat - dramat
22:25 Zanim odejdą wody - komedia

4

16:00 Policjantki i policjanci

07:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
08:00 Bogaty dom - biedny dom
09:00 Dlaczego ja? - serial
10:00 Dlaczego ja? - serial
11:00 Trudne sprawy - serial
12:00 Trudne sprawy - serial
13:00 Trudne sprawy - serial
14:00 Policjantki i policjanci - serial
15:00 Na ratunek 112 - serial
15:30 Na ratunek 112 - serial
16:00 Policjantki i policjanci - serial
17:00 Policjantki i policjanci - serial
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
19:00 Policjantki i policjanci - serial
20:00 Malanowski.
Nowe rozdanie - serial
20:30 Sprawiedliwi
- Wydział kryminalny - serial
21:30 Sprawiedliwi
- Wydział kryminalny - serial
22:35 Punisher: Strefa wojny - film SF

TV puls

09:00 Kobra – oddział specjalny

07:00 Nash Bridges - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny - serial
09:00 Kobra - oddział specjalny - serial
10:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial
11:00 Nie igraj z aniołem - serial
11:55 Nie igraj z aniołem - serial
12:55 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial
13:50 Kobra - oddział specjalny - serial
14:50 Lombard. Życie pod zastaw - serial
15:50 Ranczo - serial
16:55 Ranczo - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
20:00 Tokarev. Zabójca z przeszłości - dramat
22:00 Bez twarzy - dramat

TVP KULTURA

07:05 Dzika muzyka

06:10 Muzyczne poranki
06:30 Tamte lata, tamte dni
07:05 Dzika muzyka
07:45 Podróże z historią - serial
08:30 Poczet świrów polskich
09:05 Noce i dnie - serial
10:25 Romeo i Julia z Saskiej Kępy - dramat
12:15 Szokująca Elsa Schiaparelli - dokument
13:20 Jan Sebastian Bach - Kantata sakralna „Brich dem Hungregen dein Brot” (BWV 39)
14:00 Wydarzenie aktualne
14:25 Kratka - film obyczajowy
15:30 Nie ma róży bez ognia - komedia
17:20 Noce i dnie - serial
18:30 Informacje kulturalne
19:00 Reżyserzy - serial
20:00 Siermię - dramat
21:45 Legendy rocka
22:20 Legendy rocka
22:55 Informacje kulturalne
23:15 Drugie życie pana Alaina - komedia

TVP HISTORIA

12:15 Tygrysy Europy

06:45 Waleczne z gór
07:25 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
08:00 Stulecie Winnych - serial
09:00 Eugeniusz Kwiatkowski. Mąż stanu - dokument
09:55 Encyklopedia II wojny światowej - serial
10:35 Horizons - serial
11:30 Historia kuchni polskiej
12:15 Tygrysy Europy - serial
13:15 Sekrety dawnych budowniczych - serial
14:15 Historia broni - serial
15:30 Korona królów
16:05 Sensacje XX wieku
16:35 Sensacje XX wieku
17:10 Dajcie mi jabłko
17:40 Ludzie i maszyny
18:10 Fake czy historia?
19:05 Stulecie Winnych - serial
20:00 III Rzesza zatrzymana w kadrze - serial
21:05 Szlak snów - dokument
22:05 KGB: Tarcza i miecz - serial
23:10 Sensacje XX wieku
23:40 Sensacje XX wieku

TRAM

07:35 Zdrowie z Bożej Apteki
07:55 Adwent na serio
08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:35 Każdy małuch to potrafi
08:50 Słowo życia
09:00 Mocni Jego mocą
09:30 Sanktuarium polskie
09:50 Święty na każdy dzień
10:00 Audycja generalna Ojca Świętego Franciszka
10:50 Muzyczne chwile
11:00 Przystanek Lamsdorf. Powstańcy warszawscy w niewoli - dokument
11:25 Jestem mamą
11:40 Prosto o gospodarce
12:00 Aniol Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Zuzela - tu wszystko się zaczęło - dokument
13:00 Zrób jeden mały krok
13:30 Msza święta z Jasnej Góry
14:20 Muzyczne chwile
14:30 Polka - dokument
15:00 Mistyczne serce Lasu Wiedeńskiego. Opactwo Heiligenkreuz
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Na zdrowie
16:30 Żywa nie tradycja
17:00 Po stronie prawdy
17:50 Muzyczne chwile
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Aniol Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Opowieści biblijne historie animowane z Nowego Testamentu - serial
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Przetłaliśmy
22:30 Męczennik za prawdę - bl. ks. Antoni Rewera - dokument
22:50 Sumienie Hioba - rzecz o ks. Bolesławie Stefańskim - dokument

HOROSKOP

KOZIOROŻEC 22.12-19.01

W tym tygodniu wpadniesz w wir tylu spraw, że nie będziesz wiedział, w co włożyć ręce. Tu ktoś poprosi cię o pomoc, tam wyjdą zaległości, które szybko trzeba nadrobić. Będziesz zaganiany, zdezorientowany i zdenerwowany. Tylko spokój może cię uratować. Zamiast tracić siły na panikowanie, zabierz się do pracy i punkt po punkcie odhaczaj, co już zrobieś.

WODNIK 20.01-18.02

Pora, byś nauczył się stawiać granice. Jeśli ktoś zmusza cię do pośpiechu, żąda niemożliwego – odmawiaj zdecydowanie, ale uprzejmie. Nie bierz też ani na siebie, ani do siebie cudzych pretensji. Nie dogodzisz wszystkim. Postępuj tak, by być w zgodzie z sobą. Ktoś da ci radę, jak rozwiązać ważną sprawę. Zanim ją odrzucisz, zastanów się, czy nie jest dobra.

RYBY 19.02-20.03

Kolejny raz ktoś z pracy próbuje sobie przypisać twoje osiągnięcia. Przyszła pora, by na to zareagować. Na chłodno, bez emocji, opracuj plan działania. Jeśli kolejny raz odpuścisz, twoja frustracja będzie narastać. Czas powodzenia w sprawach finansowych. Albo otrzymasz zaległą premię, albo bez kłopotu i na dobrych warunkach załatwisz pożyczkę lub kredyt.

BARAN 21.03-20.04

Rozkwitniesz intelektualnie. Zacznesz interesować się nowymi sprawami, będziesz dużo czytać, dzielić się swoją wiedzą i ją weryfikować. Dobra forma przyda się do rozwiązania trudnego zadania, które przed tobą. Zasięgnij rady bliskiej ci osoby. W sprawach sercowych okazja do gorącego romansu i pokusa zdrady. Zastanów się, ile na tym stracisz, a ile zyskasz.

BYK 21.04-21.05

Przełomieni postanowią ocenić twoje postępy zawodowe. Przygotuj się do tego. Jeśli kierujesz zespołem, podziel zaległe zadania między współpracowników, by szybko je wykonać. Nie bierz wszystkiego na swoje barki. Będziesz miał teraz więcej obowiązków domowych niż zwykle. Uważaj, by się nie przepracować. Znajdź choć chwilę na relaks, wyjdź na spacer, poczytaj.

BLIŹNIĘTA 22.05-20.06

Uważasz, że wszystko idzie źle i nadszedł zdecydowanie gorszy czas. Nic bardziej mylnego. W tych niesprzyjających okolicznościach czai się szansa, ale musisz ją dostrzec, by móc wykorzystać. Nie idź na skróty, trzymaj się ustalonych zasad, a wszystko się ułoży po twojej myśli. Przed podjęciem decyzji upewnij się, że nie kierują tobą tylko i wyłącznie emocje.

RAK 21.06-22.07

Udany czas. Nie zabraknie okazji do radości i zabawy. Poczujesz się wyluzowany, zrelaksowany, będziesz o wiele bardziej tolerancyjny i wyrozumiały niż zwykle. Ktoś poprosi cię, byś został mediatorem między zwaśnionymi stronami. Dobrze sobie poradzisz z tym niecodziennym zadaniem. Nie wątp w swoje siły ani kompetencje.

LEW 23.07-22.08

Energia będzie cię rozsądzać. Zacznesz załatwiać wszystkie sprawy jednocześnie i, o dziwo, poradzisz sobie doskonale. Na niwie zawodowej zaprezentujesz kilka nowych pomysłów, przekonasz też współpracowników do ich realizacji. Spodziewaj się zaproszenia na fajną imprezę. Spotkasz tam kogoś, kto zawróci ci w głowie. Miłosna przysługa gwarantowana.

PANNA 23.08-22.09

Uważaj na to, co mówisz. Ktoś bacznie nasłuchuje, czym się przechwalasz i za chwilę zacznie odkrywać twoje powiązania, co może osłabić twoją pozycję zawodową. Masz dużo zalet, nie trzeba ich pompować, by wyróżnić się na tle pracowników.

WAGA 23.09-23.10

Doskonały tydzień. Będziesz pełen sił, bez kłopotu poradzisz sobie z każdym zadaniem. Zyskasz uznanie zwierzchników, a to może oznaczać nawet premię. Ktoś poprosi cię o radę w ważnej dla niego sprawie. Powiedz, co dyktuje ci serce. Pomoże, a ty zyskasz wdzięczność.

SKORPION 24.10-21.11

To, czego ci teraz potrzeba, to zwolnienie tempa. I gwiazdy temu sprzyjają. Zaplanuj weekendowy wyjazd i wyłącz telefon, albo po prostu zamknij się w domu i udawaj, że cię nie ma. Naładujesz akumulatory. Niedaleko ciebie jest ktoś, kto czeka na okazanie mu zainteresowania.

STRZELEC 22.11-21.12

Wróci jakaś zapomniana sprawa i przysporzy ci kłopotów. Uporaj się z nią jak najprędzej, nie odkładaj niczego na później. Bądź uważny, obowiązkowy i nadzwyczaj dokładny. Rodzina liczy, że wreszcie wybierzesz się z nią na weekendową wycieczkę, co przecież obiecałeś.

PRZEPIS TYGODNIA
ŚLIMACZKI CYNAMONOWE

Składniki:

- 200 ml mleka,
- 40 g świeżych drożdży,
- 450 g mąki pszennej typ 500,
- 3 jaja,
- 70 g masła,
- 50 g cukru,
- szczypta soli,

do posmarowania:

- 1 jajko, Nadzienie: 50g masła,
- 30 g cynamonu, 30 g cukru

Sposób wykonania

Mleko podgrzać do letniej temperatury. Rozpuścić w nich drożdże. 3 jajka utrzeć z 50g cukru. Do mąki dodać masę jajeczno-cukrową i masę drożdżowo-mleczną. 70g masła roztopić i ostudzić. Ciasto wyrobić na jednolitą masę. Pod koniec dodać ciekłym strumieniem masło, wyrobić. Ciasto pozostawić w ciepłym miejscu do podwojenia objętości. Ciasto rozwałkować na prostokąt o grubości 1 cm. Pozostałe masło rozpuścić, ostudzić. Cukier połączyć z cynamonem. Ciasto posmarować roztopionym masłem i posypać cukrem z cynamonem. Ciasto zwinąć w rulon od dłuższej strony i pokroić co 2cm. Kawałki ciasta ułożyć na blaszkę wyłożoną papierem, pozostawić na 15 minut do wyrośnięcia. Każdy kawałek posmarować rozkłóconym jajem. Piec na złoty kolor w temperaturze 220 stopni C.

Smacznego!

Na zdjęciu Julita Sędzikowska uczennica Szkoły Branżowej I Stopnia przy Zespole Szkół Nr 3 w Golubiu-Dobrzyniu

Krzyżówka panoramiczna

Bardzo gorąca ciecz, wrzątek.	Narodowość: Zorby		Lekceważąco o młodym oficerze; oficer niskiej rangi.	Gwarancja, zapewnienie.	Kobieta kompilator.		Odchody, ekstrementa	Dźwięk powstający przy uderzeniu o siebie przedmiotów		Kolega, kompan.	
	Potocznie: woda z kranu.				Okoliczność powodująca coś, będąca przyczyną czegoś; powód, racja.				4		
Przekształcanie jakiegoś systemu.								Proszek do prania		Spół.: nasiona kakaowca; proszek z tych nasion używany jako podstawowy składnik do wyrobu czekolady.	
Wędrowny sztukmistrz.					Zool.: zwierzę z gromady kęgowców zmienneocielnych, np. żaba.					2	
		3									
Pojazd do przewożenia dziecka.			Techn.: obcegi.				Jedna drugą myje				
					Rel.: ogół świeckich						
				7	Imię żeńskie - 15.XII.						
Zakład gastronomiczny, w którym się podaje kawę, herbatę, napoje i			Kłuta lub szarpana				Rzymski bóg miłości		Cerkiewny obraz		Zawartość kasy; pieniądze, kapitał.
			Ekon.: niem. i fińska moneta								
				Geogr.: Włochy.							
		1		Geogr.: państwo na Płw. Arabskim							
Roślina włóknodajna	Zarządca folwarku							Upięte włosy			
	Mała Elżbieta							Mruczek			
				Geogr.: państwo w pn.-zach.						Jednostka oporu elektrycznego	
				Japońska gra planszowa							
Sport: system rozgrywek każdy z każdym; np. I lub II piłkarska.					Mit. gr.: tytan, ojciec Zeusa.						8
		11									
Konanie							Przenośnię: przeszkoda, zawada.				
					5	6		9			

1234

567

891011

Uczniowie z mistrzami dla niepodległej

REGION ▶ 19 listopada w lipnowskiej Publicznej Szkole Muzycznej I stopnia odbył się niezwykle koncert zatytułowany „Niepodległa”

WIĘCEJ ZDJĘĆ NA NASZEJ STRONIE

LIPNO-CLIP.PL

Okazją do zorganizowania przez społeczność szkoły muzycznej i Starostwo Powiatowe w Lipnie niebywalej uczty muzycznej była obchodzona niedawno 106. rocznica odzyskania niepodległości przez Polskę.

– Piękny koncert, nie mogłam powstrzymać łez, gdy wystąpił cały chór i orkiestra – mówi nam pani Katarzyna. –

Wróciły wspomnienia, a występ był bardzo nostalgiczny. Sama kiedyś w chórze śpiewałam, a dzisiaj mogłam podziwiać taką utalentowaną młodzież. Poza tym podziwiam waszą szkołę i tę piękną salę, macie się czym pochwalić.

Koncert odbył się w sali koncertowej Szkoły Muzycznej I stopnia w Lipnie. Młodzi chórzyscy zaśpiewali znane i mniej

znane piosenki patriotyczne, instrumentalisci zagrali wielkie przeboje, były występy zbiorowe i solowe, a na scenie pojawili się czynnie także pedagodzy szkoły muzycznej w Lipnie z jej dyrektorem Anną Kaźmierczak na czele. Uczniowie stanęli obok mistrzów przed wypełnioną do ostatniego miejsca salą w dwóch koncertach „Niepodległa”. Na pierwszy bezpłatne

wejściówki rozeszły się w mig, na drugi również. To pokazuje, że jest zapotrzebowanie na dobre wykonania muzyczne polskich przebojów.

– Będę śledzić wszystkie możliwości uczestniczenia w koncertach w szkole muzycznej, jestem zachwycona – mówi nam pani Teresa. – Jestem pod wrażeniem i muzyki, i śpiewu, ale najbardziej przypadło mi

do gustu dyrygowanie chórem i orkiestrą, połączone inteligentnie z nauczaniem publiczności prawidłowego klaskania, śpiewania i zachowania w czasie koncertu. Całość na szóstkę. Polecam i czekam na jeszcze.

Brawom nie było końca, a to najlepsza recenzja dla społeczności lipnowskiej szkoły muzycznej.

Tekst i fot. Lidia Jagielska

Młodzież zwiedzała Turcję

REGION ➤ Przedstawiciele Szkoły Podstawowej im. O. Kolberga w Ciechocinie wzięli udział w kolejnym spotkaniu w ramach realizacji programu Erasmus+ KA210 SCH „Think, Dream And Discover With Digital Storytelling”. Tym razem miało ono miejsce w szkole w Izmirze (Turcja)

Pierwszy dzień wizyty w szkole był bardzo intensywny. Po uroczystym powitaniu uczniowie wzięli udział w warsztatach rękodzielniczych i zajęciach z wykorzystaniem okularów VR. Następnie zostali podzieleni na zespoły, których zadaniem było stworzenie cyfrowej historii z wykorzystaniem aplikacji Toontastic. W ten

sposób powstały animowane opowiadania, dotyczące charakterystycznych budowli każdego z krajów partnerskich.

Następny dzień rozpoczął się zajęciami w Culture and Art Factory w centrum Izmiru, gdzie uczniowie poznali tradycyjny turecki sposób malowania obrazów z wykorzystaniem naturalnych barwników. Następnie zwiedzali

muzeum oraz centrum miasta z historycznym placem Konak, wieżą zegarową oraz bazarem.

Kolejny dzień to poznanie historii starożytnego Efezu, który niegdyś był miastem portowym. Niesamowite wrażenie na wszystkich uczestnikach wyprawy zrobiło niedawno powstałe interaktywne muzeum. Za sprawą animacji uczniowie stali

się na chwilę mieszkańcami starożytnego miasta. Następnym punktem programu było zwiedzanie domu Marii Panny, który okazał ważnym miejscem nie tylko dla katolików, ale również dla przedstawicieli innych religii. Ponadto wioska Sirince, charakterystyczna dla tureckiej kultury, z klimatycznymi bazarkami.

Kulminacyjnym punktem

spotkania była prezentacja stworzonych przez uczniów opowiadań z wykorzystaniem aplikacji StoryJumper „A day in the ancient city of Ephesus”. Wykorzystano tu zdjęcia i materiały wykonane podczas zwiedzania do tego, aby opowiedzieć własną historię.

(ak), fot. nadesłane

DOBRZE TO WIEDZIEĆ

Ustawa ws. urlopów dla rodziców wcześniaków

W Sejmie odbyło się już pierwsze czytanie projektu ustawy wprowadzającej dodatkowy urlop macierzyński dla rodziców dzieci urodzonych przedwcześnie oraz tych, które po narodzinach musiały ze względu na stan zdrowia zostać dłużej w szpitalu. W zależności od sytuacji to maksymalnie 8 lub do 15 tygodni dodatkowego urlopu. Światowa Organizacja Zdrowia szacuje, że co dziesiąty noworodek to wcześniak. W Polsce około 20 tys. dzieci rocznie rodzi się za wcześnie lub musi być hospitalizowane po narodzinach. Średni czas hospitalizacji skrajnych wcześniaków to 92 dni. Przepisy powstały w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Wspólny sukces rządu i strony społecznej

- Od ponad dekad organizacje społeczne zrzeszające rodziny wcześniaków apelowały do kolejnych rządów, aby zmienić prawo w zakresie przyznawanych urlopów macierzyńskich. Cieszę się, że walka o te postulaty ma dziś wreszcie swój szczęśliwy finał. Muszę też podkreślić, że prace nad procedowanym dziś przez Sejm projektem, to wręcz modelowy przykład współdziałania strony społecznej z rządem – mówiła ministra Agnieszka Dziemianowicz-Bąk. Korzystając z okazji podziękowała przedstawicielom Koalicji dla Wcześniaków zaangażowanym w tworzenie i konsultowanie projektu.

8 czy 15 tygodni?

Ustawa wprowadza dodatkowy urlop macierzyński do 8 tygodni lub do 15 tygodni – w zależności od okresu hospitalizacji i tygodnia ciąży, w którym urodzi się dziecko, lub masy urodzeniowej. Wniosek o dodatkowy urlop macierzyński będzie można złożyć do pracodawcy wraz z zaświadczeniem lekarskim zawierającym informacje o tygodniu ciąży, w którym urodziło się dziecko, masie urodzeniowej dziecka oraz informacje o okresie pobytu dziecka w szpitalu. Urlop ma przysługiwać matkom lub ojcom, a także prawnym opiekunom, rodzicom zastępczym czy adopcyjnym.

100 procent podstawy zasiłku

Co ważne, zasiłek za okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego będzie wynosił 100 proc. podstawy zasiłku. Ustawa ma wejść w życie po 3 miesiącach od dnia ogłoszenia. Jak tłumaczyła ministra pracy Agnieszka Dziemianowicz-Bąk, pierwsze szacunki zakładały 12 miesięcy (okres potrzebny na wdrożenie zmian przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych).

Dobry start. Ostatnia szansa na złożenie wniosku!

300 zł na wyprawkę szkolną dla każdego ucznia – to właśnie program Dobry start. Kto w tym roku jeszcze nie wnioskował o świadczenie, powinien się pośpieszyć – można to zrobić tylko do końca listopada. Chociaż od rozpoczęcia roku szkolnego 2024/2025 minęło już trochę czasu, spóźnialscy wciąż mają szansę na zawnioskowanie o świadczenie w ramach programu Dobry start, czyli 300 zł na wyprawkę szkolną. Trzeba się jednak pośpieszyć!

Jak wnioskować o Dobry start?

Obsługą wniosków i przyznawaniem świadczeń w ramach programu Dobry start zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Ścieżka wnioskowania jest taka sama jak w przypadku m.in. programu Rodzina 800+. Wniosek można złożyć online za pośrednictwem następujących kanałów: portal PUE ZUS lub aplikacja mobilna mZUS; portal informacyjno-usługowy Emp@tia na stronie <https://empatia.mpips.gov.pl/>; bankowość elektroniczna. Pieniądze trafią na wskazany numer konta w ciągu 2 miesięcy od złożenia wniosku. Świadczenie Dobry start przysługuje raz w roku na dziecko uczące się w szkole, aż do ukończenia przez nie 20. roku życia (w przypadku dzieci z niepełnosprawnościami – do 24. roku życia). Świadczenie nie obejmuje dzieci uczęszczających do przedszkola, tzw. zerówki oraz studentów.

Zaduszki poetyckie z Ernestem Bryllem

WYDARZENIE ▶ Listopad to miesiąc skłaniający do refleksji, zadumy. Sprzyjają temu dni poświęcone świętym i zmarłym, gromadząc nas na cmentarzach, aby pomodlić się, skierować swoje myśli o tych, którzy szybciej od nas odeszli do wieczności

Od 20 lat Rypińskie Bractwo Literackie działające przy Katolickim Stowarzyszeniu „Civitas Christiana” w Rypinie organizuje w urokiwiej, pięknie odrestaurowanej wewnątrz kaplicy Św. Barbary z odkrytymi freskami Św. Piotra i Pawła Zaduszki poetyckie poświęcone zmarłym poetom. Ich twórczość jest godną obcowania w naszych skojarzeniach, w tym wszystkim co niesie słuchaczowi podane słowo, muzyka, śpiew. I tak narracją programów artystycznych Rypińskiego Bractwa Literackiego jest myśl zaczerpnięta z wiersza Edwarda Wałasiwicza, nieżyjącego polonisty, poety, krytyka literackiego, członka bractwa, ...”Idę do Ciebie Panie”.

Członkowie Rypińskiego Bractwa Literackiego: Ewa Szpakiewicz (także autorka scenariuszy), Ewa Manelska, Urszula Małkińska, Edmund Rogowski recytowali wybrane teksty, ubogacone o pieśni skomponowane i wykonane przez Jacka Szablewskiego, przy akompaniamencie gitary klasycznej.

W ubiegłych latach słuchano poezji m.in. Karola Wojtyły, Jana Pawła II, Jana Twardowskiego, Janusza Pasierba, Jerzego Pietrkiewicza, Edwarda Kupiszewskiego, Tadeusza Kwiatkowskiego – Cugowa, także poezję bractwa. W tym roku Rypińskie Bractwo Lite-

rackie przygotowało program literacko-wokalno-muzyczny, poświęcony wybitnemu twórcy Ernestowi Bryllowi, który odszedł wiosną do Domu Pana.

Niezwykły, wieloraki talent, kulturę osobistą, podkreśloną polskość, patriotyzm, wyrósł z rodziny pochodzącej z Kujaw, z dziadkiem legionistą, ojcem żołnierzem AK. Po studiach na Uniwersytecie Warszawskim został poetą, dziennikarzem, autorem dramatów, musicali, śpiewogry, sztuk teatralnych („Wieczernik”, „Kolęda nocka”, „Na szkle malowane”, „Rzecz Listopadowa”, „Kurdesz”). Przetłumaczenie poezji irlandzkiej zapoczątkowało duże zainteresowanie w Polsce „Zieloną Wyspą”. Ernest Bryll pełnił też funkcję dyrektora Instytutu Polskiego w Londynie, ambasadorował w Irlandii. Będąc kierownikiem literackim kilku zespołów filmowych, miał wpływ na wybór scenariuszy, m.in. na „Dybuka” Andrzeja Wajdy, do którego przygotował się poprzez naukę języka yidysz, a w starości ćwiczył mózg gramatyką starocerkiewną.

Jego piosenki śpiewali m.in. Czesław Niemen, Marek Grechuta, Krystyna Prońko, Edyta Geppert, Alicja Majewska, Stan Borys, zespół „Dwa plus Jeden”, „Skaldowie”. Posiadał zaszczyt Kawalera Orderu Irlandzkiego Rodu Królewskiego O’Conor, był odznaczony Krzyżem Ko-

mandorskim Odrodzenia Polski. Najwięcej, bo 16 tomików poetyckich wydał w Instytucie Wydawniczym PAX, gościł w wielu klubach Stowarzyszenia „Civitas Christiana”, będąc laureatem Nagrody im. Włodzimierza Pietrzaka tejże instytucji.

– Warto wspomnieć, że z tym wybitnym twórcą kultury wiąże się wątek rypiński. Otóż Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna obdarzyła Ernesta Brylla zaszczytem jurora podczas konkursów literackich pn. „Album poetycki”. Ernest Bryll zmarł 16 marca tego roku z różańcem w ręce, jak podaje w obszernej biografii jej autor Dariusz Michalski – mówi Zenobia Rogowska z Civits Christiana.

Wśród słuchaczy wieczoru poetyckiego „Bądźmy dla siebie bliscy” obecni byli kapłani Parafii Św. Trójcy w Rypinie: prał. Tadeusz Zaborny, kan. Andrzej Krasieński, burmistrz Rypina Paweł Grzybowski, wicestarosta powiatu rypińskiego Monika Kalinowska, wójt gminy Brzuze Jan Koprowski, dyrektor Rypińskiego Domu Kultury Paweł Manelski.

Zaduszki poetyckie wysłuchali także wierni po wieczornych mszach świętych w Parafii Św. Stanisława Kostki w Rypinie oraz u OO. Karmelitów w Parafii Św. Antoniego w Brodnicy.

(red), fot. nadesłane

KALENDARIUM

28 listopada

1918 – Tymczasowy Naczelnik Państwa Józef Piłsudski wydał dekret o ordynacji wyborczej do Sejmu Ustawodawczego oraz rozkaz o utworzeniu Marynarki Wojennej RP, której szefem został płk Bogumił Nowotny.

1967 – W FSO w Warszawie zjechał z linii montażowej pierwszy Fiat 125p.

1893 – Nowozelandki jako pierwsze na świecie wywalczyły prawa wyborcze.

29 listopada

1939 – Rada Najwyższa ZSRR wydała dekret o przymusowym nadaniu obywatelstwa radzieckiego „byłym obywatelom polskim”.

1830 – W nocy młodzi słuchacze Szkoły Podchorążych Piechoty w Warszawie pod wodzą porucznika Piotra Wysockiego wraz z cywilnymi spiskowcami rozpoczęli powstanie listopadowe.

1972 – Sejm PRL uchwalił reformę władz terenowych. Zlikwidowano 4 tys. gromad i osiedli, wprowadzając w ich miejsce gminy, które istniały do 1954 roku. Na czele każdej z 2 tys. gmin miał stanąć naczelnik, podlegający wyższym organom administracji państwowej.

30 listopada

1808 – Wojna na Półwyspie Iberyjskim: polski 3. szwadron Szwoleżerów Gwardii przeprowadził zwycięską szarżę w czasie bitwy pod Somosierrą.

1942 – Żołnierze Gwardii Ludowej dokonali napadu na Komunalną Kasę Oszczędności w Warszawie, w której zdobyto olbrzymie fundusze na działalność konspiracyjną i propagandową.

1986 – Telewizja Polska wyemitowała premierowy odcinek serialu komediowego Alternatywy 4 w reżyserii Stanisław Barei.

1 grudnia

1815 – Cesarz Aleksander I Romanow mianował gen. Józefa Zajączka namiestnikiem Królestwa Polskiego oraz wydał ukaz wprowadzający nowy system monetarny, w którym 1 złoty polski był równy 30 groszom.

1963 – W zakładach mechanicznych Ursus wyprodukowano 100-tysięczny ciągnik.

1968 – Paprykarz szczeciński otrzymał znak jakości „Q”, który oznacza, iż wyrób spełnia ponadpodstawowe wymagania a jego jakość jest porównywalna z jakością renomowanych producentów światowych.

2 grudnia

1853 – Jan Zeh otrzymał patent na destylację ropy naftowej.

1951 – Otwarto Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka.

1993 – W strzelaninie z siłami bezpieczeństwa w Medellin zginął kolumbijski baron narkotykowy Pablo Escobar.

3 grudnia

1786 – Trzęsienie ziemi z epicentrum w Beskidach, odczuwalne od Wrocławia po Lwów.

1945 – Utworzono przedsiębiorstwo państwowe Centrala Produktów Naftowych (CPN).

1997 – Na Uniwersytecie Hawajskim urodziła się Cumulina, pierwsza sklonowana mysz, która w pełni się rozwinęła i dożyła wieku dorosłego.

4 grudnia

1503 – Wit Stwosz został skazany za sfałszowanie weksla na wypalenie piętna na policzkach i dożywotni zakaz opuszczania Norimbergi.

1520 – Na Sejmie w Bydgoszczy zatwierdzono wydany przez króla Zygmunta Starego przywilej toruński, którego głównym postanowieniem było wprowadzenie przymusu pańszczyzny w wysokości jednego dnia w tygodniu, w miejsce 2-4 dni w roku.

1958 – Robert Timm i John Cook na samolocie Cessna 172 rozpoczęli z Las Vegas najdłuższy lot w historii lotnictwa z tankowaniem w powietrzu (wylądowali 7 lutego następnego roku).

Źródło: wikipedia.org

Uczestniczą w ważnej kampanii

ZBÓJNO ➤ Zespół Szkół im. Wojska Polskiego w Zbójnie z zaangażowaniem włączył się w Ogólnopolską Kampanię #DZIECIŃSTWOBEZPRZEMOCY, organizowaną przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę oraz Krajową Koalicję na rzecz Ochrony Dzieci

Kampania, której głównym partnerem jest Rzecznik Praw Dziecka, miała na celu przeciwdziałanie przemocy wobec dzieci oraz promowanie ich bezpieczeństwa. Szereg działań edukacyjnych i profilaktycznych zrealizowanych w szkole podkreśla wagę wspólnego zaangażowania w budowanie świata wolnego od przemocy.

W ramach kampanii uczniowie i przedszkolaki uczestniczyli w wielu inspirujących

zajęciach. W klasach starszych przeprowadzono lekcje dotyczące zagrożeń w internecie, takich jak cyberprzemoc czy oszustwa internetowe, ucząc dzieci zasad bezpiecznego korzystania z sieci. Uczniowie klasy II mieli okazję poznać Sieciaki i zasady przeciwdziałania hejtowi podczas lekcji online „Internet Mocy bez Przemocy!”, prowadzonej przez eksperta Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę. Z kolei najmłodsi uczestniczy-

li w zajęciach „GADKI z psem”, które w przystępny sposób edukowały ich w zakresie profilaktyki krzywdzenia dzieci.

Dla uczniów starszych zorganizowano warsztaty z pedagogiem pt. „Przemoc: widzę – rozpoznaję – reaguję” oraz spotkanie z psychologiem na temat działania telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży. Podjęte działania miały na celu uwrażliwienie dzieci i młodzieży na problem przemocy oraz

przekazanie praktycznej wiedzy o sposobach radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

Kulminacją kampanii był finał, który odbył się 19 listopada. Społeczność szkolna – dzieci, młodzież, nauczyciele i pracownicy – założyła tego dnia czerwone stroje, by wspólnie wyrazić solidarność z dziećmi doświadczającymi przemocy. Czerwony kolor symbolizował sprzeciw wobec przemocy i zaangażowanie w działania na

rzecz ochrony najmłodszych.

Działania podjęte przez Zespół Szkół w Zbójnie pokazują, jak ważna jest edukacja i wspieranie dzieci w budowaniu bezpiecznego środowiska. Kampania #DZIECIŃSTWOBEZPRZEMOCY była okazją do zaangażowania całej społeczności szkolnej i podkreślenia, że los dzieci jest dla niej priorytetem.

(ak), fot. nadesłane

Niedoszły rajdowy maluch

XX WIEK ▶ Polska w latach 70. rozpoczęła produkcję licencyjną Fiata 126 nazwanego u nas „maluchem”. Kilka lat później pojawił się pomysł produkcji rajdowej odmiany malucha

Fiat 126 był dla polskich rodzin z lat 70. samochodem idealnym - ekonomicznym i tanim w produkcji. Wady? Jeśli ktoś odrastał od ziemi więcej niż na 180 cm, siedząc na tylnej kanapie malucha, po kilkunastu kilometrach cierpiał. Mały fiat nie był też zbyt szybkim samochodem. Normalnie poruszał się z prędkością ok. 80 km/h, chociaż bywali śmiałkowie, którzy wyciągali z niego prędkości powyżej 100 km/h. Było to już cierpienie silnika

oraz uszu kierowcy.

W 1975 roku polska delegacja dziennikarzy odwiedziła Turyn we Włoszech i podziwiała prototypy Fiata 126 Arbath. Była to mocno tuningowana, rajdowa wersja malucha. Auto przyspieszało znakomicie do ok. 80 km/h. Wytrzymało każde obroty. Na autostradzie rozpędzało się do 125-130 km/h bez większych problemów. Konstrukctorem głównym był Carlo Abarth. W 1949 roku założył swoją własną firmę. Organi-

zował warsztaty produkujące auta sportowe na bazie już istniejących modeli. Było to praktyczne i tanie. Związał się także z Fiatem. Jego auta miały podwójne logo - to należące do producenta auta oraz logo firmy, która uczyniła z niego drogowego potwora.

Pojawiły się pomysły, by Carlo stworzył także sportową wersję polskiego fiata. W prototypie silnik został rozbudowany i wzmocniony o dodatkowe 36 koni mechanicznych. Dodano hamulce tarczowe, a koła wykonano z lekkiego stopu metali. Zmieniono gaźnik, wałek rozrządu i głowicę. Pod względem wyglądu zewnętrznego Arbath nie różnił się wiele od seryjnych aut.

Ostatecznie sportowy maluch nie pojawił się w Polsce. Nie było nawet zbyt wielu rajdów, w których mógłby startować, a zwykłemu Kowalskiemu chodziło o to, by auto dojechało do pracy, a nie na długie dystanse. Carlo Arbath sprzedawał jeszcze zestawy tuningowe do fiatów za 150 dolarów. W Polsce były niedostępne. Umożliwiały samodzielne zamontowanie kilku elementów, które podrasowałyby popularnego malucha.

(pw)

XIX wiek

Powrót tułacza

Polacy byli skazywani za akcje polityczne w zaborze rosyjskim najczęściej na zesłanie lub osiedlenie w głębokiej Rosji. Podobna kara spotkała Juliana Smoleńskiego z Lipna, który miał jednak mnóstwo szczęścia i mógł powrócić dość szybko do domu. Oto jak go witano.

Ksiądz Julian Smoleński został zesłany przez Rosjan do Wierchoturje - miasta położonego daleko za Uralem. Miasteczko było malutkie i liczyło sobie kilka tysięcy mieszkańców. Było bardzo odległe od najbliższych, większych miast. Smoleński trafił tam za to, że brał udział w manifestacjach przed powstaniem styczniowym. Miał szczęście, ponieważ wkrótce ogłoszono amnestię w Rosji z okazji rocznicy wstąpienia na tron.

2 lipca 1862 roku odbył się triumfalny wjazd Smoleńskiego do Lipna. Już ponad ki-

lometr od rogatek miasta witało go około 200 osób, którzy piechotą wyszli mu na drogę. Z lipnowskich okien rzucono kwiaty i wołano „niech żyje!”. Przy biciu dzwonów około 23.00 Smoleński wszedł w otoczeniu tłumów do kościoła. Zaśpiewano Te Deum.

Powyższy opis pokazuje jak szybko rosły nastroje patriotyczne w ówczesnym zaborze rosyjskim. Wszystko to miało doprowadzić do wybuchu powstania styczniowego, które niestety nie spełniło oczekiwań.

(pw)

XX wiek

Pożar nad granicą

Od zaproszenia po zwolnienie – taką drogę przeszedł naczelnik straży pożarnej z Dobrzynia, który naraził się strażakom z zaboru pruskiego.

W 1907 roku prezes Zachodnio-Pruskiego Związku Straży Ogniowych – radca Witt przesłał naczelnikowi straży ogniowej w Dobrzyniu zaproszenie do wzięcia udziału w zjeździe pruskiej straży ogniowych, który zaplanowano w Kowalewie na 21 i 22 sierpnia 1908 roku. Naczelnik Cissowski nie mógł nadziwić się zaproszeniu. Odpisał Niemcom po polsku, że nie wyobraża sobie jechać do Kowalewa i świętować z Niemcami, którzy tak jawnie przesładują Polaków w zaborze pruskim.

Ton listu musiał być srogi, ponieważ burmistrz Golu- bia będącego w zaborze prus-

skim zagroził Cissowskiemu, że otrzyma zakaz wjeżdżania przez granicę do Niemiec. Niemieccy strażacy zareagowali wprost przeciwnie. 23 sierpnia przyjechali do Dobrzynia uzbrojeni w piwo i wódkę, by świętować razem z miejscowymi Rosjanami. Tego dnia na ulicach miasteczka pojawiły się dodatkowe patrole Kozaków. Rok później władze powiatowe w Rypinie usunęły Cissowskiego z funkcji naczelnika za „nietaktowne postąpienie z pruskiemi towarzystwami straży ogniowych”. Został on także dożywnotnio usunięty z listy strażaków.

(pw)

XX wiek

Nielegalne świece

W czasie I wojny światowej w okolicach Lipna okupujący te tereny Niemcy wprowadzili ścisłą kontrolę wszystkiego. Ciekawym przykładem mogły być opony samochodowe i świece.

Podczas I wojny światowej, zwłaszcza pod jej koniec, Niemcy byli u granic gospodarczej wytrzymałości. Brakowało niemal wszystkich surowców, ponieważ Anglia odgrodziła ich gospodarkę od rynków światowych, rozmieszczając blokadę morską. W takiej sytuacji Niemcy musieli oszczędzać i kombinować. W powiecie lipnowskim w 1917 roku wprowadzono nawet kontrole świec.

Były to czasy, gdy światło pochodzące z energii elektrycznej było nieosiągalne na prowincji. Zabroniono także wyrabiania lub przerabiania posiadanych świec. Nawet przewożenie świec z Warszawy było zabronione. Jeśli ktoś został złapany na nielegalnym wyrobie świec, mógł trafić do więzienia na nawet 5 lat. Do tego dochodziła grzywna w zawrotnej kwocie 10 tysięcy marek.

Od 10 czerwca 1916 roku w lipnowskim wprowadzono także zakaz obrotu oponami samochodowymi. Guma i kaučuk były bardzo deficytowymi materiałami, służącymi głównie w marynarce wojennej Niemiec. Każdy posiadacz opon musiał udać się do Lipna i tam na oponie wypalano specjalny stempel. Maksymalny rozmiar opon ustalono na 815 mm w obręczy.

(pw)

Współczesna historia

XX/XXI WIEK ➤ W tym roku Oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w Golubiu-Dobrzyniu obchodzi 60. rocznicę swojego powstania. Jednak początki PTTK sięgają 1963 roku. Z okazji jubileuszu przybliżamy historię Zamku Golubskiego w XX i XXI wieku

Początki Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w Golubiu-Dobrzyniu sięgają 1963 roku. Wówczas z inicjatywy Włodzimierza Czajkowskiego oraz Zdzisława Cieślaka zostaje założone Koło PTTK, które podlega pod Oddział PTTK w Brodnicy. Rok później – 1 marca 1964 roku odbywa się Walny Zjazd Założycielski Oddziału Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w Golubiu-Dobrzyniu.

Walny zjazd założycielski w imieniu komitetu założycielskiego zgłosił przewodniczący Powiatowego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki Zdzisław Cieślak, zaznaczając, że założenie Oddziału PTTK jest „wspaniałym czynem społecznym miejscowego aktywu turystycznego dla uczczenia XX-lecia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej”. Na zjeździe założycielskim obecnych było 42 z 65 członków założycieli.

W skład I zarządu oddziału weszli: Włodzimierz Czajkowski – prezes, Edward Bartkowski – wiceprezes, Michał Wołucki – wiceprezes, Leopold Bienkowski – sekretarz, Mikołaj Grzębski – skarbnik oraz członkowie: Alfons Budziński, Maria Hubert, Antoni Kosiński i Franciszek Wilczewski.

Od samego początku działania koło, a później oddział, skupiło się na promowaniu oraz organizowaniu turystyki w powiecie golubsko-dobrzyńskim oraz regionie. Założono sobie za cel promowania walorów turystycznych Drwęcy oraz szlaków pieszych – Szlaku Fryderyka

Chopina i Szlaku Mikołaja z Ryńska. W tym celu rozpoczęto organizację rajdów pieszych od 1969 roku – Rajd Pieszy Szlakiem Fryderyka Chopina oraz Dni Drwęcy od 1979 roku.

Jedną z pierwszych imprez ogólnopolskich, które organizuje do dnia dzisiejszego Oddział w Golubiu-Dobrzyniu, jest również Konkurs Krasomówczy. Jego pierwsza edycja odbyła się w dniach 27-28 listopada 1971 roku na Zamku Golubskim.

Bardzo szybko do pracy w oddziale przystąpił Zygmunt Kwiatkowski, który najpierw pełnił funkcję wiceprezesa, a od 1974 roku, po Franciszku Jabłońskim, funkcję prezesa oddziału. To z jego inicjatywy powstało Biuro Obsługi Ruchu Turystycznego, które mieściło się w Domku Pod Cieniami.

Najważniejszą imprezą, która rozsławiła Oddział PTTK w Golubiu-Dobrzyniu, Zamek Golubski i Miasto Golub-Dobrzyń, którą organizuje rokrocznie Oddział PTTK w Golubiu-Dobrzyniu, jest Wielki Międzynarodowy Turniej Rycerski na Zamku Golubskim. Po raz pierwszy został zorganizowany w 1977 roku. I Turniej Rycerski wygrali: drużynowo – Klub Jeździecki z Nowych Jankowic, Jerzy Kwiatkowski – zdobył Pierścień Kmicica, a Leszek Ojczenasz – Szablę Zamku.

Turniej rycerski w Golubiu-Dobrzyniu był pierwszą tego typu imprezą historyczną w Europie i jedną z pierwszych na świecie. Można powiedzieć, że Zygmunt Kwiatkowski był prekursorem

ruchu rekonstrukcji historycznej, która w Polsce zaczęła się właśnie na Zamku Golubskim. Dziś rekonstrukcje historyczne są bardzo popularne. Miłośnicy historii odtwarzają nie tylko rycerzy, ale również żołnierzy z różnych epok historycznych. Co ciekawe w kolejnych latach Oddział PTTK i Zygmunt Kwiatkowski byli również współorganizatorami rekonstrukcji bitwy pod Płowcami.

Śmiało można powiedzieć, że gdyby nie Oddział PTTK to również Zamek Golubski nie byłby odbudowany. To właśnie na zamku swoją siedzibę uzyskał Oddział PTTK oraz inne organizacje społeczne i młodzieżowa. Powstała tu biblioteka, restauracja, hotel i mieszkania prywatne.

W kolejnych latach oddział organizuje przedsięwzięcia, które staną się wizytówką Golubia-Dobrzynia. Warto tu wymienić Wielkie Bale Sylwestrowe, Hubertusy. Powstają kolejne koła i kluby, np. Golubski Klub Jeździecki, Drużyna Kusznicza, które biorą udział w imprezach ogólnopolskich i zagranicznych.

Oddział PTTK odgrywa bardzo dużą rolę w promocji miasta i regionu. To właśnie z inicjatywy PTTK, z okazji 20. rocznicy powstania oddziału w 1984 roku ulica Kolejowa w Golubiu-Dobrzyniu zostaje zamieniona na ulicę PTTK.

Zamek Golubski staje się miejscem, które odwiedzają ówczesni celebryci, ludzie polityki. Przykładowo z zamkiem współpracuje aktor Daniel Olbrychski, który włącza się w organizację turnieju rycerskiego. Na zamek trafiają rekwizyty z filmu „Potop”, ze słyną Kolubryną, która staje się symbolem zamku i oddziału. Na zamek, na turniej rycerski w 2000 roku przybywa również prezydent RP Aleksander Kwaśniewski.

Po śmierci Zygmunta Kwiatkowskiego oddziałem kierują kolejno w latach 2005-2010 – Mariusz Wróblewski, 2010-2016 – Piotr Kwiatkowski, a od 2016 roku – Stefan Borkowicz.

Dziś w XXI wieku Oddział PTTK i Zamek Golubski to miejsce, gdzie odbywają się nie tylko turnieje rycerskie, konkursy krasomówcze i bale sylwestrowe, ale jest to również miejsce imprez dla miłośników motoryzacji, poezji, sportu i historii.

Szymon Wiśniewski
Fot. archiwum
Oddziału PTTK

Zygmunt Kwiatkowski (1933 – 2005)

Zygmunt Kwiatkowski urodził się 22 września 1933 roku w Sędzinie k. Aleksandrowa Kujańskiego. W latach 1964-1966 pracował w LO w Golubiu-Dobrzyniu. W PTTK w Golubiu-Dobrzyniu zaczął działać od 1966 roku. Zorganizował koło przewodnickie, klub jeździecki. Ostatecznie w 1974 roku został prezesem Oddziału PTTK w Golubiu-Dobrzyniu.

To z jego inicjatywy na Zamku Golubskim zaczęto organizować turnieje rycerskie, bale sylwestrowe, konkursu krasomówcze oraz hubertusy. Zygmunt Kwiatkowski powołał również do życia Szkołę Rycerską.

Zygmunt Kwiatkowski w III RP był radnym sejmiku województwa, radnym Rady Miasta Golubia-Dobrzynia. Zaangażowany był także w powstanie powiatu golubsko-dobrzyńskiego. Zmarł 29 sierpnia 2005 roku. Po śmierci, w 2009 roku został patronem Oddziału PTTK w Golubiu-Dobrzyniu.

Prezes Golubskiego Klubu Jeździeckiego PTTK mgr Zygmunt Kwiatkowski na „Sultanie”

27-28 listopada 1977 roku zjechali na Zamek Golubski zaproszeni goście z całej Polski aby obejrzeć nową imprezę Golubskiego Oddziału PTTK. Przybyli również uczestnicy tej imprezy, jeźdźcy z Klubów Jeździeckich w Toruniu i Nowych Jankowicach.

INFORMATOR DLA MIESZKAŃCÓW POWIATU GOLUBSKO-DOBZYŃSKIEGO

Szukasz...? Tylko u nas znajdziesz wszystko w jednym miejscu

OGŁOSZENIA DROBNE

Budowlane Remonty

Remonty malowanie gładzie, ocieplanie, regipsy itp... Tel. 885 810 599

Nieruchomości Działki

Kupię ziemię rolną lub wezmę w dzierżawę w powiecie golubsko-dobrzyńskim lub wąbrzeskim Płatne od ręki! Telefon 667-935-202

Urząd Gminy Ciechocin
Ciechocin 172
tel. 56 683 77 81 lub 83

Urząd Gminy Radomin
Radomin 1a
tel. 56 683 75 22

PKS Dworzec Autobusowy
ul. Sokołowska 11
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 28 19

Oświata

Specjalny Ośrodek
Szkolno-Wychowawczy we Wielgim
Wielgie 80a
tel. 54 280 19 08

Publiczna Szkoła
Muzyczna I stopnia
w Golubiu-Dobrzyniu
ul. PTTK 28, 87-408 Golub-Dobrzyń.
tel. 535 353 977

Zespół Szkół
im. Lecha Wałęsy
w Kowalewie Pomorskim
ul. Św. Mikołaja 6
tel. 56 684 15 03

Zespół Szkół nr 2
ul. Kilińskiego 31
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 25 49
fax: 56 683 47 07

Zespół Szkół nr 1
im. Anny Wazówny
ul. PTTK 28
87-400 Golub-Dobrzyń
tel./fax: 56 683 54 50

Zespół Szkół Miejskich
(Szkoła Podstawowa nr 2
im. Orła Białego,
Ogólnokształcąca Szkoła
Sztuk Pięknych)
ul. Żeromskiego 11
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 20 26

Zespół Szkół nr 3
ul. Konopnickiej 15
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 25 53

Szkoła Podstawowa nr 1
im. Konstytucji 3 Maja
ul. Zamkowa 19

87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 25 56

Przedszkole Publiczne nr 2
im. Marii Konopnickiej
ul. Sienkiewicza 6
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 58 80

Poradnia
Psychologiczno-Pedagogiczna
ul. Żeromskiego 11
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 26 63
fax: 56 475 62 23

Przedszkole Publiczne
w Kowalewie Pomorskim
ul. Konopnickiej 13
tel. 56 684 15 22
tel. kom. 607 521 211

Szkoła Podstawowa
im. Marii Konopnickiej
w Kowalewie Pomorskim
ul. Jana Pawła II 2
tel. 56 684 01 85

Szkoła Podstawowa
im. Wojska Polskiego
w Pluskowęsach
Pluskowęsy 22a
tel. 56 684 15 41

Szkoła Podstawowa
im. Ireny Sendlerowej
w Wielkiej Łące
Wielka Łąka 11
tel. 56 684 38 20

Szkoła Podstawowa
im. Janusza Korczaka
w Wielkim Rychnowie
Wielkie Rychnowo 53
tel. 56 684 21 11

Szkoła Podstawowa
w Mlewie
Mlewo 4
tel. 56 684 23 34

Pomoc społeczna

Świetlica Socjoterapeutyczna
i Środowiskowa
ul. Sportowa 8
87-400 Golub-Dobrzyń
kom. 693 300 491

Dom Pomocy Społecznej
ul. PTTK 6
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 21 05

Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie
ul. J.G. Koppa 1
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 54 76
tel./fax: 56 682 03 91

Powiatowa Placówka
Opiekuńczo-Wychowawcza
Wielgie 80a
87-645 Zbójno
tel. 56 475 61 81
kom. 730 934 730

Miesjko-Gminny Ośrodek
Pomocy Społecznej
87-410 Kowalewo Pomorskie
ul. Św. Mikołaja 5
tel. 56 684 11 30
kom. 601 839 676

Zdrowie

Pogotowie numer alarmowy 999
lub 112 z telefonów kom.

Szpital Powiatowy
ul. J.G. Koppa 1e
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 22 91

Gol-Med - NZOZ
ul. Szosa Rypińska 30c
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 54 88

Nasz-Medyk - NZOZ
ul. Szosa Rypińska 4a
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 28 81
kom. 509 354 026

Apteka Osiedlowa
ul. Marii Konopnickiej 12
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 491 98 88

Apteka Dobra
ul. Pod Arkadami 4/6
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 472 16 64

Apteka Puls
ul. Marii Konopnickiej 7a
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 477 00 71

Numery alarmowe

Komenda Powiatowa
Państwowej Straży Pożarnej
ul. Lipnowska 9
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 22 44 lub 45
numer alarmowy 998
lub 112 z telefonów kom.

Komenda Powiatowa Policji
ul. Piłsudskiego 19
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 47 754 92 00 lub 21
numer alarmowy 997
lub 112 z telefonów kom.

Posterunek Policji
w Kowalewie Pomorskim
ul. Plac Wolności 6
tel. 47 754 91 10
kom. 602 661 927

Pogotowie energetyczne 991
Pogotowie gazowe 992
Pogotowie ciepłownicze 993
Pogotowie wodno-kanalizacyjne 994

Administracja

Urząd Miejski w Golubiu-Dobrzyniu
ul. Plac 1000-lecia 25
tel. 56 683 54 10

Urząd Miejski w Kowalewie Pom.
ul. Konopnickiej 13
tel. 56 684 10 24

Starostwo Powiatowe
ul. Plac 1000-lecia 25
tel. 56 683 53 80 lub 81

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa
ul. Sokołowska 11
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 491 14 75

Urząd Skarbowy
ul. J.G. Koppa 1A
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 491 80 20

Powiatowy Urząd Pracy
ul. Szosa Rypińska 26
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 52 30-33

Urząd Gminy Golub-Dobrzyń
ul. Plac 1000-lecia 25
87-400 Golub-Dobrzyń
tel. 56 683 54 00-03

Urząd Gminy Zbójno
Zbójno 178a
tel. 54 280 19 21 lub 84

ZASADY NADAWANIA OGŁOSZEŃ DROBNYCH

Twoje ogłoszenie ukaże się WE WSZYSTKICH naszych tygodnikach: CGD, CLI, CRY, CWA.

Aby nadać ogłoszenie :

- Wyślij treść ogłoszenia na adres e-mail: reklama@wpr.info.pl. Otrzymasz e-mail zwrotny z wyceną i nr konta do wpłaty
- Odwiedź nasze biuro i nadaj ogłoszenie osobiście: ul. Dworcowa 4, 87-400 Golub-Dobrzyń
- Ogłoszenia do kolejnego numeru przyjmujemy do godziny 16⁰⁰ w poniedziałki

Szczegółowe informacje pod numerem telefonu 662 061 331 lub 608-688-587. Regulamin znajdziesz na stronie www.golub-cgd.pl

NOWOŚĆ!

Ogłoszenia
drobne ze
zdjęciem!

Lekcja z mistrzem

GMINA GOLUB-DOBRYŃ 12 listopada 2024 roku w Szkole Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Gałczewie odbyło się spotkanie z mistrzem ramach programu Mały Mistrz. W spotkaniu wzięli udział uczniowie klas I-III

Lekcje z mistrzem to wyjątkowa inicjatywa w ramach programu Mały Mistrz, który daje uczniom możliwość stanąć „oko w oko” z osobą, która osiągnęła sportowy sukces, poznać jego historię i przekonać się, że mistrzem się nie rodzi. Gościem w Szkole Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Gałczewie był Jakub Kozerski — mistrz karate, wielokrotny medalista mistrzostw Polski i

międzynarodowych turniejów, posiadacz mistrzowskiego pasa w karate kyokushin.

Na początku Pan Jakub opowiedział o swojej pasji, wytrwałości w dążeniu do celu i ciężkiej, ale satysfakcjonującej i przynoszącej sukcesy pracy. Podkreślał również, że w osiągnięciu sukcesu

sportowego ważne są: zdrowa rywalizacja, zasada fair play, emocje, wsparcie rodziny, ale także

umiejętne ponoszenie porażek oraz nauka i samorozwój. Podczas spotkania uczniowie mogli

zadawać różne pytania, na które gość odpowiadał z ogromną pasją, zarażając nią słuchaczy.

W drugiej części Pan Jakub przeprowadził z uczniami zajęcia, zachęcając ich do aktywności fizycznej i poznania świata sportów walki. Był to czas pełen radości, zabawy i nauki, a dzieci mogły poczuć na własnej skórze, jak ciekawe i rozwijające może być uprawianie sportu.

Spotkanie to nie tylko zmotywowało młodych sportowców do dbania o swoją sprawność, ale także wzbudziło zainteresowanie wstąpieniem do szkolnej sekcji judo. Kilku uczniów zadeklarowało chęć kontynuowania tej pasji, a atmosfera wydarzenia na długo zapadnie w ich pamięci.

(GM)

fot. nadesłane

Gmina Radomin

Kolejne sukcesy biegaczy

W powiecie golubsko-dobrzyńskim mamy amatorów biegania, którzy odnoszą sukcesy na zawodach, nie tylko z samego Golubia-Dobrzynia, ale i z regionu. Po raz kolejny informujemy o starcie mieszkańców Płonnego w gminie Radomin.

Mowa o X Biegu o Puchar Wójta w Siemiątkowie, który odbył się 23 listopada br. Jak relacjonują nam uczestniczący w imprezie mieszkańcy gminy Radomin, było bardzo zimno i wietrznie. W biegu na 10 km pierwsze miejsce

w kat. M 20 zdobył Bartosz Żuchowski z czasem 39.15 min. Natomiast Józef Żuchowski w kat. M 50 zajął 6. miejsce.

Miesiąc wcześniej, bo 19 października Józef Żuchowski wziął udział w trzeciej edycji Triady To-

ruńskiej z okazji 100-lecia biegów maratońskich w Polsce. W biegu na 5 km, w kat. M 50 zajął drugie miejsce z czasem 20.24 min. Jednocześnie w podsumowaniu całej Triady w kat. M 50 też udało mu się zdobyć 2. miejsce.

Z kolei 21 września z Radzynie Chełmińskiego odbył się bieg na dystansie 12 km z okazji nadania miastu praw miejskich. W kategorii M 50 znowu drugie miejsce zajął nasz bohater. Jednocześnie wówczas odbyło się

podsumowanie Grand Prix Ziemi Chełmińskiej, gdzie także udało mu się wywalczyć 2. miejsce w tej kategorii wiekowej. Gratulujemy.

(ak)

fot. nadesłane

REKLAMA

TYGODNIK REGIONU
GOLUBSKO-DOBRYŃSKIEGO

CGD

Redakcja:
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4,
tel. 662 061 331,
e-mail: redakcja@wpr.info.pl

Redaktor naczelny:
Andrzej Korpalski
tel. 535 170 961
a.korpalski@wpr.info.pl

Dział reklamy i ogłoszeń:
tel. 608 688 587
e-mail: reklama@wpr.info.pl

Kolportaż prasy:
tel. 662 061 331

Wydawca:
WPR Sp. z o.o.
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4
(Nakład WPR 3600 egz.)

Druk:
POLSKA PRESS Sp. z o.o.
02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 45

Redakcja nie zwraca tekstów
niezamówionych oraz zastrzega
sobie prawo do ich redagowania
i skracania. Redakcja nie odpowiada
za treść zamieszczonych ogłoszeń.

KamPio

Catering

f kamilakampio
661 054 084

ORGANIZUJEMY:
wesela, chrzciny, komunie, konsolacje (stypy),
spotkania okolicznościowe

POLECAMY:
dania mięsne, garmazeryjne, zupy,
ciasta i torty

„Renta wdowia” – wnioski od stycznia

REGION/KRAJ ▶ Od 1 stycznia 2025 roku będzie można składać wnioski o tzw. rentę wdowią, która dotyczy ustalenia zbiegu świadczeń z rentą rodzinną. Renta wdowia jest przeznaczona dla wdów i wdowców, którzy mają prawo do co najmniej dwóch świadczeń emerytalno-rentowych, z których jedno stanowi renta rodzinna po zmarłym małżonku. Aby móc ją pobierać, należy jednak spełnić określone warunki

1 stycznia 2025 roku wejdą w życie przepisy, które umożliwią łączenie renty rodzinnej z innymi świadczeniami emerytalno-rentowymi przysługującymi w organach, takich jak ZUS, KRUS, WBE, ZER MSWIA oraz BESW. Jednak samo posiadanie statusu wdowy lub wdowca oraz prawo do dwóch świadczeń nie wystarczą, aby uzyskać „rentę wdowią”. Należy łącznie spełnić następujące warunki: mieć co najmniej 60 lat (w przypadku kobiet) lub 65 lat (w przypadku mężczyzn), do dnia śmierci małżonka pozostawać z nim we wspólności małżeńskiej, nabyć prawo do renty rodzinnej po zmarłym małżonku nie wcześniej niż przed ukończeniem 55 lat (kobieta) i 60 lat (mężczyzna), nie pozostawać obecnie w związku małżeńskim.

– Wdowie lub wdowcowi przysługuje prawo do zbiegu świadczeń z rentą rodzinną wyłącznie po ostatnim małżonku. Warto podkreślić, że prawo do wypłaty świadczeń w przypadku zbiegu z rentą rodzinną wygasa z dniem poprzedzającym zawarcie nowego związku małżeńskiego przez osobę uprawnioną – informuje Krystyna Michałek, regionalna rzeczniczka prasowa ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

Przyznanie „renty wdowiej” będzie możliwe, jeśli wdowa lub wdowiec mają ustalone prawo do renty rodzinnej. W przypadku, gdy do tej

pory nie ubiegali się o przyznanie renty rodzinnej, ponieważ świadczenie po współmałżonku byłoby mniej korzystne, powinni złożyć wniosek na formularzu ERR jeszcze w tym roku. Następnie do 30 czerwca 2025 roku, należy złożyć wniosek o ustalenie zbiegu świadczeń z rentą rodzinną, korzystając z formularza ERWD.

Taka kolejność ułatwi i przyspieszy rozpatrzenie wniosku o łączenie wypłaty obu świadczeń w 2025 roku. Podobna sytuacja dotyczy osób pobierających rentę rodzinną, które nigdy nie wnioskowały o przyznanie emerytury. Ważne jest, aby pamiętać, że jeśli klient w przyszłym

roku złoży od razu wniosek o „rentę wdowią”, a nie będzie miał ustalonego prawa do co najmniej dwóch świadczeń emerytalno-rentowych, w tym renty rodzinnej po zmarłym małżonku, ZUS odmówi przyznania świadczenia w zbiegu z powodu braku prawa do drugiego świadczenia.

Ile wyniesie renta wdowia ?

Obecnie wdowy i wdowcy mogą pobierać jedno świadczenie – wyższe lub wybrane spośród dwóch dostępnych opcji: rentę rodzinną lub własne świadczenie, takie jak np. emerytura, renta z tytułu niezdolności do pracy czy emerytura rolnicza. W przyszłym roku będą mieli możliwość wyboru: otrzymywać

pełną rentę rodzinną oraz 15 proc. własnego świadczenia lub odwrotnie. Warto zaznaczyć, że od 1 stycznia 2027 roku drugie świadczenie zostanie zwiększone z 15 do 25 proc. Taki wybór będą miały także osoby uprawnione do zasiłku lub świadczenia przedemerytalnego, emerytury pomostowej, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego czy renty szkoleniowej.

Wysokość sumy świadczeń ustalonych w zbiegu nie może przekraczać trzykrotności kwoty najniższej emerytury, czyli obecnie 5342,88 zł (3 x 1780,96 zł). Do tego limitu wliczane są również świadczenia wypłacane przez instytucje zagraniczne oraz

inne niż jednorazowe świadczenia i dodatki, przyznawane na podstawie ustawy lub odrębnych przepisów. W przypadku, gdy suma świadczeń w zbiegu przekroczy trzykrotność najniższej emerytury, świadczenie zostanie pomniejszone o kwotę przekroczenia.

Kiedy można złożyć wniosek

Od 1 stycznia 2025 r. będzie można składać wnioski o tzw. rentę wdowią, przy czym prawo do tego świadczenia zostanie przyznane od miesiąca, w którym złożony został wniosek, jednak nie wcześniej niż od 1 lipca 2025 r. W przypadku wniosków złożonych do 30 czerwca 2025 r., prawo do renty wdowiej będzie przysługiwać od 1 lipca 2025 r. Dlatego na złożenie wniosku uprawnione osoby będą miały 6 miesięcy. Osoby, które posiadają już ustalone prawo do renty rodzinnej oraz do własnego świadczenia, nie muszą dołączać żadnych dokumentów do wniosku o ustalenie zbiegu świadczeń z rentą rodzinną. Jeśli zdecydują się złożyć elektronicznie wniosek o „rentę wdowią”, a nie posiadają jeszcze konta w systemie eZUS, pracownik Zakładu pomoże im je założyć. Wystarczy skontaktować się z ZUS-em. Można to zrobić osobiście, podczas e-wizyty, przez cot@zus.pl lub telefonicznie 22 560 16 00.

(red), fot. ZUS

Region/Kraj

Jesteś na zwolnieniu? Nie zapomnij o tym

Każdy ubezpieczony, który jest chory, ma obowiązek zgłosić zmianę swojego miejsca pobytu w trakcie trwania zwolnienia. Na powiadomienie pracodawcy oraz ZUS-u ma 3 dni.

Podczas wizyty u lekarza, który podejmie decyzję o niezdolności do pracy i zaleci prze-

rwę w jej wykonywaniu, warto upewnić się, że wystawi on zwolnienie, uwzględniając adres, pod

którym chory będzie przebywał w czasie rekonwalescencji.

– Miejsce pobytu może różnić się od adresu zamieszkania, zameldowania czy tego, który figuruje w dokumentacji medycznej. Czasami, w trakcie zwolnienia, chory potrzebuje opieki innych osób, dlatego na czas kuracji przebywa u rodziny. W przypadku zmiany miejsca pobytu po wystawieniu zwolnienia, należy zgłosić nowy adres zarówno pracodawcy, jak i ZUS-owi w ciągu 3 dni – informuje Krystyna Michałek, regionalna rzeczniczka prasowa ZUS w województwie

kujawsko-pomorskim.

Wskazanie właściwego miejsca pobytu przez osobę chorą ma kluczowe znaczenie podczas kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby. Na adres wskazany w zwolnieniu lekarskim może trafić korespondencja z ZUS-u, wzywająca do stawienia się na badanie przez lekarza orzecznika. W przypadku niestawienia się na taką kontrolę, zasiłek chorobowy zostaje wstrzymany od następnego dnia po wyznaczonej dacie badania.

Taka decyzja wynika z braku możliwości oceny stanu zdrowia przez lekarza orzecznika ZUS. Aby uniknąć takiej sytuacji, należy upewnić się, że lekarz wystawia zwolnienie o czasowej niezdolności do pracy na adres, pod którym chory będzie przebywał w trakcie niedyspozycji. Natomiast w przypadku kontroli prawidłowości wykorzystywania zwolnień lekarskich, jeśli kontrolerzy nie zastaną chorego pod adresem wskazanym w zwolnieniu, konieczne będzie złożenie wyjaśnień.

(red), fot. ZUS

Chętnie korzystamy z wakacji... składkowych

REGION/KRAJ ▶ Każdy uprawniony przedsiębiorca, który zamierza skorzystać z wakacji składkowych w grudniu tego roku, powinien złożyć wniosek do końca listopada. W województwie kujawsko-pomorskim, w okresie od 1 do 18 listopada, złożono ponad 26 tys. wniosków, a w całym kraju ich liczba wyniosła 525,4 tys.

– Od 1 listopada 2024 roku przedsiębiorcy prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą lub zatrudniający do 9 osób, którzy posiadają wpis w CEIDG, a także komornicy sądowi mogą składać wnioski o zwolnienie z opłacania składek na własne ubezpieczenia społeczne w jednym, wybranym przez siebie miesiącu w danym roku. W tym

roku mogą uzyskać zwolnienie za grudzień, jeśli złożą wniosek w listopadzie – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

Zwolnienie dotyczy składek obliczanych od najniższej podstawy wymiaru, która obowiązuje osoby prowadzące działalność gospodar-

czą. Obejmuje ono składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, takie jak emerytalne, rentowe i wypadkowe, a także składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy. Dodatkowo zwolnienie z opłacania składek obejmuje również ubezpieczenie chorobowe, pod warunkiem że przedsiębiorca był objęty tym ubezpieczeniem przynajmniej przez jeden dzień w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku oraz w miesiącu, w którym wniosek został złożony. Należy jednak pamiętać, że ulga ta nie dotyczy składek zdrowotnej ani składek opłacanych przez przedsiębiorcę za inne osoby, takie jak pracownicy, zleceniobiorcy czy współpracownicy.

Aby skorzystać z wakacji składkowych kluczowym wymogiem jest podleganie, choćby przez jeden dzień, dobrowolnym lub obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym lub ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu prowadzonej działalności w miesiącu po-

przedzającym złożenie wniosku o wakacje składkowe. Istotny jest także limit rocznego przychodu, który w 2023 lub 2022 roku nie może przekroczyć równowartości 2 milionów euro w złotych. Dodatkowo kwota pomocy publicznej otrzymanej w ciągu ostatnich trzech lat nie może przekroczyć 300 tysięcy euro (pomoc de minimis).

Wakacje składkowe to rozwiązanie fakultatywne, a nie obligatoryjne, co oznacza, że zainteresowany ma możliwość skorzystania z tej opcji, ale nie jest to jego obowiązkiem. Składki objęte zwolnieniem zostaną pokryte z budżetu państwa i będą uwzględnione w przyszłej emeryturze lub rencie.

Jak wnioskować

Wniosek o wakacje składkowe (RWS) należy złożyć elektronicznie na Platformie Usług Elektronicznych (PUE)/eZUS, wyłącznie z konta płatnika, co najmniej miesiąc przed planowanym okresem zwolnienia. Na przykład, jeśli osoba prowadzą-

ca działalność gospodarczą chciała by uzyskać zwolnienie za grudzień, musi złożyć wniosek w listopadzie.

Wniosek RWS jest edytowalnym dokumentem, w którym automatycznie zostaną pobrane dane identyfikacyjne płatnika składek. Dodatkowo okres zwolnienia będzie domyślnie wypełniony jako miesiąc złożenia wniosku powiększony o jeden. W skład wniosku wchodzi również sekcja zawierająca dane potwierdzające spełnienie warunków do uzyskania zwolnienia, w tym m.in. oświadczenie o korzystaniu z pomocy publicznej de minimis oraz informacje dotyczące osiągniętego przychodu.

Jeśli przedsiębiorca zostanie częściowo zwolniony lub nie otrzyma ulgi, ZUS wyda w tej sprawie odpowiednią decyzję. Zakład prześle ją na konto płatnika w systemie eZUS. Od decyzji przysługuje prawo odwołania się do sądu za pośrednictwem ZUS.

(red), fot. ZUS

Region/Kraj

Coraz więcej cudzoziemców

Na koniec października br. w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych zarejestrowano 1 milion 191 tysięcy cudzoziemców objętych ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym. Od początku roku ich liczba wzrosła o ponad 64 tysiące, a w ciągu ostatnich trzech lat zwiększyła się o ponad 320 tysięcy.

Polski rynek pracy staje się coraz bardziej atrakcyjny dla obcokrajowców. W 2008 roku w bazie ZUS zarejestrowanych było zaledwie 65 tys. cudzoziemców, w tym 16,3 tys. obywateli krajów Unii Europejskiej.

Dziś jest to już ponad 1 mln.

– Nie tylko w skali całego kraju, ale także w województwie kujawsko-pomorskim wzrosła liczba legalnie pracujących obcokrajowców. Na koniec października br. wyniosła ona

ponad 43,8 tys., co oznacza niemal 15-procentowy wzrost w porównaniu z początkiem roku. W ciągu ostatnich trzech lat liczba ta zwiększyła się o blisko 12 tys., co stanowi wzrost o 37,5 procent – informuje Krystyna

OGŁOSZENIE

Wójt Gminy Zbójno

Zbójno 178A

87-645 Zbójno

podaje do publicznej wiadomości, że grunty w 7 miejscowościach na terenie Gminy Zbójno zostały przeznaczone do wydzierżawienia w drodze bezprzetargowej pod ustawienie pojemników PCK.

Wykaz nieruchomości został wywieszony na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Zbójno oraz na stronie internetowej Urzędu Gminy Zbójno bip@zbjono.pl.

Wójt Gminy Zbójno
Katarzyna Kukielska

Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

Na polskim rynku pracy dominują obywatele Ukrainy. – W kraju jest ich obecnie 788,3 tys. W województwie kujawsko-pomorskim ich liczba przekracza 30 tys. Na drugim miejscu znajdują się Białorusini – w rejestrach Zakładu ich liczba wynosi 135,2 tys., z czego 3,2 tys. podlega ubezpieczeniu na Kujawach i Pomorzu. Trzecie miejsce w kraju zajmują Gruzini, których liczba wynosi 26,8 tys. W województwie kujawsko-pomorskim na trzeciej pozycji znajdują się Hindusi, których jest ponad tysiąc, natomiast Gruzini są dopiero na czwartym miejscu z liczbą 926 – dodaje rzeczniczka.

Na Kujawach i Pomorzu w ciągu ostatnich trzech lat największy wzrost liczby pracujących cudzoziemców odnotowano wśród Ukraińców, których przybyło o 4380 osób,

Białorusinów – o niemal 1900 osób, oraz Hindusów – o 665 osób.

Obcokrajowcy najczęściej podlegają ubezpieczeniom społecznym w związku z zawarciem umowy o pracę, jednak coraz częściej decydują się na prowadzenie własnej działalności gospodarczej. Według danych na 31 października 2024 roku, w Polsce ponad 70,5 tys. cudzoziemców prowadzi własną firmę, z czego w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowano 2,3 tys. działalności gospodarczych przez osoby posiadające zagraniczny paszport.

Udział cudzoziemców w ogólnej liczbie ubezpieczonych w Polsce nieustannie rośnie. Warto jednak przypomnieć, że choć obcokrajowcy mają prawo do świadczeń, stanowią oni zaledwie około 1 procent wydatków ponoszonych przez Fundusz Ubezpieczeń Społecznych.

(red)

Działyń i Ruże mistrzami powiatu

WYDARZENIE ▶ Reprezentacje Zespołu Szkół w Działyńiu oraz Szkoły Podstawowej w Rużu zostały mistrzami powiatu golubsko-dobrzyńskiego w unihokeju dziewcząt i chłopców z rocznika 2010-2011

W środę (20 listopada) w hali sportowej Zespołu Szkolno-Przedszkolnego we Wrockach odbyły się mistrzostwa powiatu golubsko-dobrzyńskiego w uni-

hokeju dziewcząt i chłopców z rocznika 2010-2011. Zawody zorganizowano dla szkół, które w swoich gminach okazały się najlepsze, uzyskując tym samym

prawo uczestnictwa w imprezie na szczeblu powiatowym. W zmaganiach sportowych wśród dziewcząt i chłopców brały udział drużyny z trzech gmin z terenu powiatu.

Mistrzyniami powiatu zostały reprezentantki Zespołu Szkół w Działyńiu, natomiast w grupie chłopców najlepsi tego dnia okazali się uczniowie Szkoły Podstawowej w Rużu. Wszystkie drużyny biorące udział w zawodach otrzymały pamiątkowe dyplomy oraz medale dla każdego uczestnika. Ponadto zwycięskie ekipy zostały nagrodzone pucharami ufundowanymi przez starostę golubsko-dobrzyńskiego Jacka Foksińskiego. Dodatkowo zawodnik ze Szkoły Podstawowej w Rużu otrzymał nagrodę wyróżniającą za największą ilość zdobytych bramek podczas całego turnieju.

(Szyw), Fot. SP

Klasyfikacja końcowa

Dziewczęta

1. miejsce – Zespół Szkół w Działyńiu
2. miejsce – Zespół Szkolno-Przedszkolny we Wrockach
3. miejsce – Szkoła Podstawowa im. Ireny Sendlerowej w Wielkiej Łące

Chłopcy

1. miejsce – Szkoła Podstawowa im. Ziemi Dobrzyńskiej w Rużu
2. miejsce – Zespół Szkolno-Przedszkolny we Wrockach
3. miejsce – Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim

Rekreacja

EnDo Trail

17 listopada drużyna EnDo Golub-Dobrzyń podzieliła swoje starty w biegach na dwa miejsca.

Na zawody odbywające się w Łącku wybrali się: Natalia Krępeć, Adrian Szarkowski, Błażej Mrówczyński oraz Mariusz Foksiński, natomiast do Gdyni pojechał Piotr Piskorski.

- „Sprawmy Sobie Łomot”, jak i „Długa Góra” odbywały się na dystansie półmaratonu i był to w 100% Trail. Już po nazwach

tych biegów można było wynioskować, że nie będzie łatwo pokonać dystansu 21 km. Strome podbiegi i zbiegi, korzenie, wąwozy, sterty liści, pod którymi skrywały się niespodzianki w postaci dziur i korzeni, sprawiały, że biegi nie należały do najłatwiejszych. Organizacja zawodów była świetna - ciekawe trasy, wspinali

wolontariusze, piękne medale, poczęstunek po biegu i przyjazna atmosfera uczyniły te wydarzenia wyjątkowymi. Nasi biegacze uzyskali świetne czasy i wybiegali wysokie miejsca w klasyfikacji ogólnej. W Łącku Mariusz 02:16:07, Adrian 02:16:19, Natalia 02:17:31, Błażej 02:19:02, natomiast w Gdyni Piotr wybiegał 01:57:11. Wszystkim serdecznie gratuluję! – relacjonuje Piotr Piskorski z EnDo Golub-Dobrzyń.

Sezon biegowy zbliża się ku końcowi, lecz drużyna nie zwalnia tempa i ma zaplanowanych jeszcze kilka startów.

(red.), fot. nadesłane

GOLUB- CGD.PL

Znajdziesz nas również na:

f Golub-CGD

X @golubCGD

